

Polityka zakupów **Surowce**

Lidl Polska • Ostatnia aktualizacja 26.11.2024

W TROSCE
O LEPSZE
JUTRO

Spis treści

Nasza odpowiedzialność za surowce w naszych produktach	4
Informacje o uprawie i produkcji surowców	6
Nasze zaangażowanie	8
Nasze zaangażowanie w bardziej zrównoważone pozyskiwanie kluczowych surowców	9
Analiza ryzyka w celu lepszego zrozumienia wywieranego wpływu	11
Korzystanie z certyfikatów w celu ustanowienia standardów środowiskowych i społecznych	12
Promowanie alternatywnych, bardziej zrównoważonych surowców	14
Wspólne wprowadzanie zmian	15
Strategia dotycząca kakao	16
Strategia dotycząca kawy	18
Strategia dotycząca herbaty	20
Strategia dotycząca drewna i celulozy	21
Strategia dotycząca oleju palmowego (z nasion palmy)	23
Strategia dotycząca soi	25
Strategia dotycząca ryżu	27
Strategia dotycząca orzechów	28
Strategia dotycząca bawełny	29
Nasze międzynarodowe cele w zakresie surowców	30
Nasze cele w zakresie surowców	31
Słownik	37
Źródła	43

Surowce takie jak olej palmowy (z nasion palmy), soja, kakao czy kawa stanowią podstawę naszych produktów. Jako sprzedawca detaliczny żywności jesteśmy odpowiedzialni za wykorzystanie naszych wpływów, aby zapewnić, że surowce te są uprawiane, przetwarzane i pozyskiwane w sposób odpowiedzialny pod względem środowiskowym, a także społecznym.

Wojciech Grohn
Członek Zarządu ds. Zakupów

Nasza odpowiedzialność za surowce w produktach

Nasza odpowiedzialność za kluczowe surowce w naszych produktach

Zrównoważony rozwój jest jednym z głównych celów strategicznych Lidla na rzecz lepszej przyszłości. Bierzemy odpowiedzialność wszędzie tam, gdzie nasze działania mają wpływ na ludzi i środowisko. W ten sposób każdego dnia potwierdzamy nasze zaangażowanie w zapewnienie jakości, kreując tym samym najlepszą możliwą przyszłość dla naszej firmy.

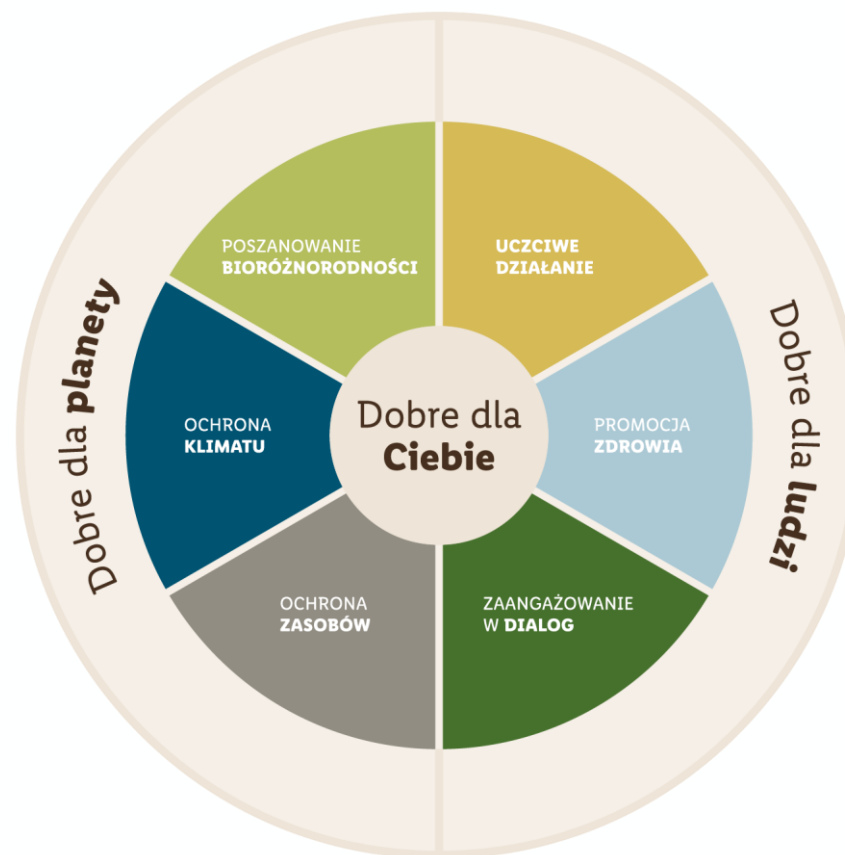
W tym kontekście opracowaliśmy strategię CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu), która przedstawia jasne wskazówki dotyczące wypełniania naszego zobowiązania do odpowiedzialnego działania. Nasze wspólne i kompleksowe rozumienie zrównoważonego postępowania odnosi się do sześciu strategicznych obszarów: ochrona zasobów, ochrona klimatu, poszanowanie bioróżnorodności, uczciwe działanie, promowanie zdrowia i angażowanie się w dialog. Opisują one, w jaki sposób rozumiemy i wdrażamy odpowiedzialność Lidla za środowisko, ludzi i naszych klientów.

Nasza odpowiedzialność za surowce w naszych produktach

Podstawą naszego asortymentu są surowce. Dlatego też jesteśmy odpowiedzialni za ich pozyskiwanie w sposób społecznie akceptowalny i przyjazny dla środowiska. Jest to warunek konieczny do odpowiedzialnego wytwarzania produktów.

Oznacza to, że wnosimy wkład w nasze strategiczne obszary zainteresowania: „Ochrona zasobów”, „Ochrona klimatu”, „Poszanowanie bioróżnorodności” oraz „Uczciwe działanie”.

Nasza międzynarodowa strategia CSR w Lidlu

Informacje o uprawie i produkcji surowców

Kontekst uprawy i produkcji surowców

Surowce są naturalnymi zasobami planety i podstawą do wytworzenia wielu produktów. Są używane w swojej naturalnej postaci lub przetwarzane po zebraniu lub wydobyciu. Z ekonomicznego punktu widzenia surowce są podstawowym elementem w procesie tworzenia wartości. Ich uprawa lub wydobycie jest początkiem globalnych łańcuchów dostaw w krajach, które posiadają odpowiednie źródła surowców lub sprzyjające warunki do uprawy.

Surowce w zależności od pochodzenia, metody wydobycia, czy sposobu przetwarzania mogą mieć negatywny wpływ na ludzi i środowisko. Dotyczy to w szczególności ponad 400 milionów ludzi, którzy utrzymują się z uprawy różnych artykułów rolnych.¹ Ponad 10% światowej populacji nadal żyje w skrajnym ubóstwie, w tym dwie trzecie pracuje w rolnictwie.²

¹ Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains (Inicjatywa na rzecz zrównoważonych łańcuchów dostaw rolnych): Zestawienie informacji 2019.

² Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa: Likwidacja skrajnego ubóstwa na obszarach wiejskich, 2018.

Sama uprawa kakao jest głównym źródłem dochodu dla ponad 5,5 miliona ludzi i zapewnia środki do życia ponad 14 milionom osób.³ Jednocześnie produkcja surowców jest często powiązana z trudnymi warunkami pracy i innymi naruszeniami praw człowieka. Wiele podmiotów w łańcuchach dostaw zaangażowanych w handel światowy utrudnia śledzenie pochodzenia surowców. W związku z tym nie można odpowiednio zbadać ewentualnych naruszeń. Jednocześnie produkcja surowców może mieć również wpływ na środowisko, na przykład w przypadku stosowania nadmiernych ilości pestycydów, nawozów lub wycinania obszarów leśnych pod uprawę. W 2018 roku w Brazylii uprawa soi zajęła obszar prawie wielkości Niemiec – i wciąż rośnie.⁴ W tym celu często przekształcane są bioróżnorodne obszary lasów deszczowych. To wylesianie przyspiesza również proces zmiany klimatu.

Około 30% globalnej masy lądowej pokrywają lasy.⁵ 70% zużycia wody⁶ i do 30% emisji gazów cieplarnianych⁷ pochodzi z rolnictwa - z czego większość z produkcji surowców.

W świetle wyzwań dotyczących uprawy oraz produkcji surowców, firmy powinny dokładnie wiedzieć skąd pozyskują surowce i jakie ryzyko się z tym wiąże. Z tego względu przejrzystość, a także wprowadzanie ukierunkowanych ulepszeń są tak ważne w łańcuchu dostaw surowców.

³ Fairtrade: Fairtrade Cocoa, 2021.

⁴ Nasz świat w danych: Lasy i wylesianie, 2021.

⁵ Umweltbundesamt [Niemiecka agencja ds. środowiska]: Globale Landflächen und Biomasse [Globalne obszary lądowe i biomasa], 2013.

⁶ WWF: Wasserverbrauch und Wasserknappheit [Zużycie wody i jej niedobór], 2021.

⁷ Greenpeace: Landwirtschaft und Klima [Rolnictwo a klimat], 2008.

Nasze zaangażowanie

Nasze zaangażowanie w bardziej zrównoważone pozyskiwanie kluczowych surowców

Wdrażanie zasad należytej staranności w praktyce

Jesteśmy przekonani, że zrównoważony rozwój jest niezbędny do osiągnięcia długoterminowego sukcesu. Nasze motto „W trosce o lepsze jutro” doskonale oddaje tę filozofię, symbolizując podejście Lidl do odpowiedzialności korporacyjnej we wszystkich obszarach. Przyjazny dla środowiska i odpowiedzialny społecznie sposób prowadzenia biznesu wiąże się ze stosowaniem zasad należytej staranności.

Dzięki kompleksowemu podejściu obejmującemu całą firmę, Lidl może zapewnić zgodność z własnymi wytycznymi CSR, a także z wszelkimi regulacjami prawnymi. Opracowaliśmy całościowe podejście > [do zarządzania w ramach korporacyjnej należytej staranności](#) w odniesieniu do wszystkich strategicznych tematów zawartych w naszej strategii CSR, a także do zakupów surowców krytycznych. Ponadto, każdy kraj może ustalić własne tematy, cele i wskaźniki.

Strategia Lidla w odniesieniu do surowców

Uwrażliwienie na czynniki społeczne i środowiskowe w naszych łańcuchach dostaw surowców jest kluczowym elementem strategii zrównoważonego rozwoju dla działu zakupów Lidla. Jesteśmy zaangażowani w maksymalne ograniczenie negatywnego wpływu ekologicznego oraz społecznego naszych podstawowych produktów – od uprawy do zbiorów i późniejszego przetwarzania, aż po transport do naszych sklepów.

W celu podjęcia uporządkowanych i ukierunkowanych działań, Lidl opracował kompleksową strategię dotyczącą surowców, opartą na **czterech filarach** przedstawionych poniżej.

Wdrożenie tej strategii zapewnia nam systematyczne podejście do osiągania naszych celów w zakresie surowców. W szczególności dążymy do tego, aby do 2025 r. pozyskiwane przez nas surowce określone jako krytyczne były bardziej zrównoważone.

Do końca 2025 r. sprawimy, że zakup surowców krytycznych będzie bardziej zrównoważony

1 Zrozumienie wpływów

Identyfikujemy zagrożenia i zapewniamy przejrzystość w naszych łańcuchach dostaw.

2 Ustanowienie standardów

Nasze kluczowe surowce rolne są certyfikowane zgodnie z uznanymi standardami odpowiedzialności środowiskowej i społecznej.

3 Promowanie alternatywnych rozwiązań

Promujemy stosowanie bardziej zrównoważonych alternatyw w naszym asortymencie i ograniczamy zakupy surowców krytycznych.

4 Inicjowanie zmian

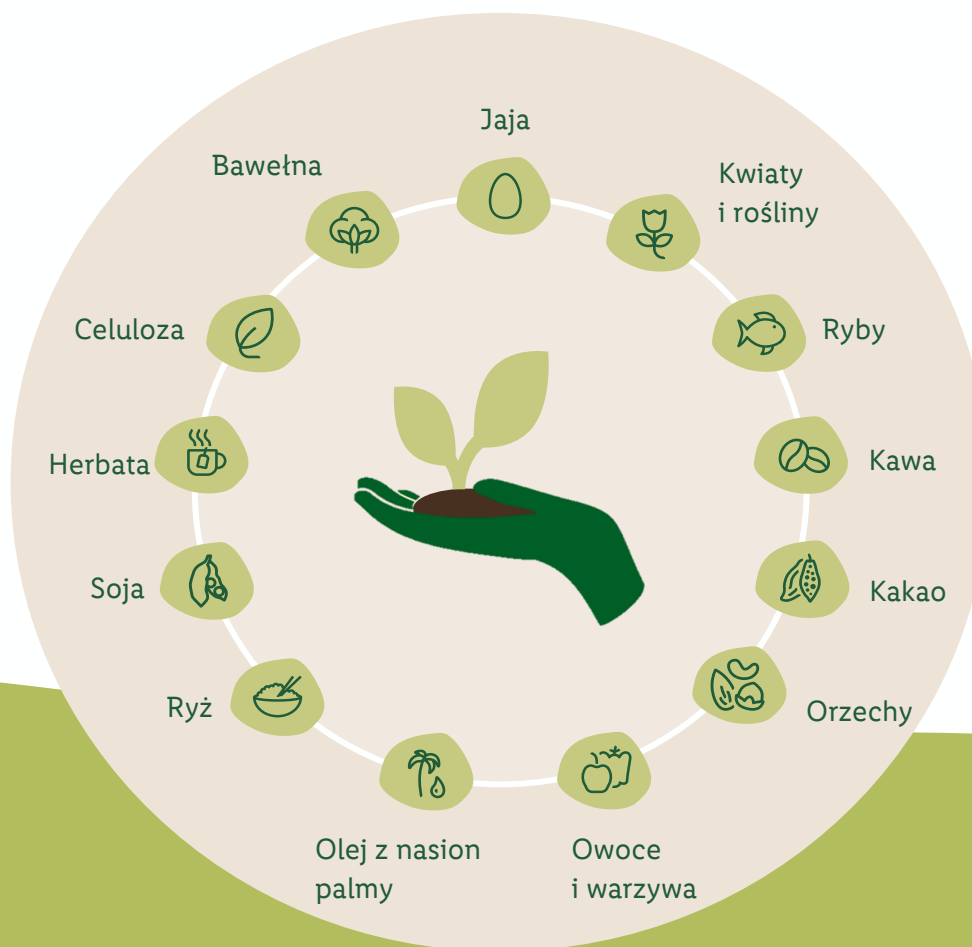
Uczestniczymy w inicjatywach i projektach z udziałem wielu interesariuszy.

Nasze podejście do surowców krytycznych

Koncentrujemy się na surowcach krytycznych. Są one wynikiem systematycznej analizy ryzyka przeprowadzanej we współpracy z ekspertami. Zgodnie z tą analizą surowce krytyczne mają nie tylko największy wpływ na ludzi i środowisko, ale są również niezwykle istotne dla naszego asortymentu.

Zdefiniowaliśmy również > cele zrównoważonego rozwoju dla określonych surowców stosowanych w produktach naszej marki własnej.

Szczegółowe informacje na temat postępowania z surowcami krytycznymi można znaleźć w poniższych podrozdziałach oraz w naszej *Polityce zakupowej dotyczącej łańcuchów dostaw niepowodujących wylesiania* i pozostałych *Politykach zakupowych* opublikowanych na naszej stronie internetowej.

Analiza ryzyka w celu lepszego zrozumienia wywieranego wpływu

Pierwszym krokiem w kierunku opracowania możliwej do wdrożenia strategii surowcowej jest właściwe zrozumienie wpływu, jaki wywiera firma. Regularna, kompleksowa analiza ryzyka pomaga nam badać szanse i zagrożenia w naszej działalności, w tym te związane z surowcami. Stanowi to również podstawę do stosowania zasad należytej staranności, co pozwala zminimalizować ryzyko związane z pozyskiwaniem surowców.

Systematycznie przeprowadzamy kompleksową roczną analizę ryzyka, a także nierutynowe analizy ryzyka w naszych łańcuchach dostaw. Roczna analiza ryzyka koncentruje się między innymi na następujących rodzajach ryzyka, które są istotne z punktu widzenia > niemieckiej ustawy o łańcuchu dostaw: Praca dzieci, praca przymusowa, bezpieczeństwo pracy, godziwe wynagrodzenie, dyskryminacja, wolność zrzeszania się, prawa do ziemi, wpływ na środowisko, umowy środowiskowe, służby bezpieczeństwa.

Określamy zagrożenia środowiskowe, takie jak utrata bioróżnorodności lub zagrożenia związane ze słodką wodą na poziomie surowca, które mogą wystąpić w kraju pochodzenia w wyniku uprawy lub produkcji danego surowca. Aby znaleźć te informacje, korzystamy przede wszystkim z zewnętrznych źródeł danych, takich jak > WWF Water and Biodiversity Risk Filter. Prowadzimy również ciągły dialog z dostawcami i innymi zainteresowanymi stronami w celu zidentyfikowania i lepszego zrozumienia zagrożeń dla środowiska w naszych łańcuchach dostaw.

Cała ta wiedza pomaga nam uczynić zakup surowców bardziej zrównoważonym, ustalić priorytety, określić obowiązki, skupić się na głównych kwestiach, zdefiniować cele i podjąć działania. Oznacza to, że będziemy w stanie systematycznie zmniejszać i unikać ryzyka w perspektywie długoterminowej.

W łańcuchach dostaw wysokiego ryzyka przeprowadzamy również badania dotyczące ich wpływu na prawa człowieka > Oceny wpływu na prawa człowieka (HRIA). Oceny te dostarczają nam informacji na temat rzeczywistego wpływu naszej działalności biznesowej i mogą pomóc nam zidentyfikować potencjalne środki zapobiegawcze.

Oprócz analizy naszego ryzyka, zapewnia nam to również maksymalną przejrzystość w zakresie pochodzenia, tonażu, statusu certyfikacji, przetwarzania i pakowania surowców krytycznych.

Zgodnie z **pierwszym filarem** naszej strategii surowcowej, określamy zagrożenia ekologiczne i społeczne związane z naszymi łańcuchami dostaw

Korzystanie z certyfikatów w celu ustanowienia standardów środowiskowych i społecznych

Przy zakupie naszych surowców mamy możliwość wyboru i promowania uznawanych na całym świecie certyfikatów. Współpraca z certyfikowanymi dostawcami oraz organizacjami zajmującymi się znakowaniem produktów, korzystanie z certyfikowanych zakładów produkcyjnych oraz zwiększanie w naszym asortymencie liczby produktów oznakowanych jako zrównoważone to kluczowe narzędzia w radzeniu sobie z zagrożeniami społecznymi i środowiskowymi w naszym łańcuchu dostaw. Certyfikaty na opakowaniach pomagają również naszym klientom w podejmowaniu bardziej zrównoważonych decyzji zakupowych.

W ramach naszego podejścia do [zarządzania korporacyjną należyta starannością](#) opracowujemy obowiązkowe wytyczne CSR dla naszego działu zakupów i naszych partnerów biznesowych obejmujące również nasze międzynarodowe cele surowcowe. Wytyczne określają jasne wymagania CSR dotyczące zakupu surowców krytycznych i wyznaczają określony harmonogram ich wdrożenia. Wiąże się to z konkretnymi celami certyfikacji oraz redukcji dla surowców krytycznych w produktach naszych marek własnych. Są to międzynarodowe wytyczne, które Lidl Polska wdraża dla każdego surowca w określonych ramach czasowych i które może w razie potrzeby uzupełnić o własne cele.

Nasz wybór oznaczeń na produktach koncentruje się na najbardziej odpowiednich i skutecznych standardach oraz certyfikatach. Przeprowadziliśmy szczegółową analizę, aby określić konkretne priorytety, mocne i słabe strony poszczególnych etykiet. Następnie wykorzystaliśmy to jako podstawę do zidentyfikowania certyfikatów, z których chcemy korzystać teraz i w przyszłości.

Certyfikaty te mogą na przykład pomóc w zapewnieniu, że zakupione surowce pochodzą z bardziej akceptowalnych społecznie i środowiskowo upraw lub że istnieją odpowiednie mechanizmy składania skarg przez pracowników. W ramach procesów certyfikacji producenci mają możliwość dostępu do szkoleń, które uczą ich na przykład, jak zminimalizować ingerencję w środowisko, odpowiednio stosować pestycydy lub chronić siedliska, które zasługują na ochronę.

Nasze surowce krytyczne są certyfikowane zgodnie z **drugim filarem** naszej strategii surowcowej.

Praca wykonywana przez organizacje zajmujące się znakowaniem produktów oraz leżące u jej podstaw mechanizmy i systemy identyfikowalności pomagają zapewnić przejrzystość w łańcuchu dostaw. Chcemy zapewnić naszym klientom większą przejrzystość w zakresie źródła pochodzenia naszych surowców i dać im możliwość uzyskania dodatkowych informacji na temat uprawy certyfikowanych surowców.

Przykładowo, w Lidl Polska na niektórych opakowaniach produktów „Fairglobe” znajduje się kod numeryczny, znany również jako „kod Fairtrade”. Klienci mogą wprowadzić ten kod Fairtrade na stronie > www.fairtrade-code.de i udać się na wirtualną wycieczkę, aby dowiedzieć się, gdzie i przez kogo uprawiany był dany surowiec. Nasi klienci mogą również dowiedzieć się o wpływie sprawiedliwego handlu w krajach, w których uprawiane są surowce. Strona internetowa pokazuje na przykład, które projekty zostały już sfinansowane z przyznanych premii Fairtrade.

Model Handlu ⁸

Kupując certyfikowane surowce, takie jak soja lub olej palmowy, dokonuje się wyboru między następującymi modelami handlowymi, ponieważ istnieją różne wymagania dotyczące identyfikowalności surowca i jego wykorzystania w produkcie końcowym.

Certyfikowany surowiec nie występujący lub występujący tylko częściowo w produkcie końcowym :

- **Model Book & Claim:** brak identyfikowalności
- **Mass Balance:** brak identyfikowalności, ponieważ surowiec niecertyfikowany jest mieszany z surowcem certyfikowanym, z monitorowaniem proporcji certyfikowanych materiałów

Certyfikowany surowiec fizycznie zawarty w produkcie końcowym:

- **Segregated:** identyfikowalność z certyfikowanymi
- producentami
- **Identity Preserved:** identyfikowalność dla poszczególnych certyfikowanych producentów

⁸ Forum zrównoważonego oleju palmowego: Certyfikacja oleju palmowego, 2024.

Promowanie alternatywnych, bardziej zrównoważonych surowców

Jeżeli krytyczne surowce nie mogą być pozyskiwane w bardziej zrównoważony sposób, promujemy bardziej zrównoważone alternatywy w naszym asortymencie. Na przykład olej palmowy można zastąpić olejem rzepakowym, bawełnę poliestrem lub mięso białkami roślinnymi, takimi jak białko grochu.

Jeżeli nie ma dostępnych zrównoważonych alternatyw, możemy sprawdzić dla każdego produktu z osobna, czy możemy zrezygnować z określonych surowców w przyszłości; na przykład wełny angorskiej, której już nie używamy. Zdefiniowaliśmy ponadnarodowe wytyczne w tym zakresie.

Chcemy również uświadomić klientom, że podejmując decyzje zakupowe, wspierają ochronę środowiska w krajach producenckich i pomagają zapewnić środki do życia tamtejszym rolnikom. Dlatego informujemy ich o odpowiednich alternatywach w naszym asortymencie - i umieszczamy wyraźnie widoczne informacje na opakowaniach naszych marek własnych. Lidl dzieli się również podstawowymi informacjami na temat bardziej zrównoważonego pozyskiwania surowców za pośrednictwem cotygodniowych gazetek reklamowych, strony internetowej > www.lidl.pl i innych działań online.

Zgodnie z **trzecim filarem** naszej strategii surowcowej promujemy stosowanie bardziej zrównoważonych alternatyw w naszym asortymencie i ograniczamy zakup surowców krytycznych.

Wspólne wprowadzanie zmian

Lidl nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać wielu problemów związanych z produkcją i przetwarzaniem surowców. Dlatego ściśle współpracujemy z interesariuszami z branży spożywczej, rządami, organizacjami non-profit, podmiotami ustanawiającymi standardy i naukowymi, a także społecznościami lokalnymi. Razem możemy napędzać zmiany w całym sektorze, opracowywać standardy i wprowadzać ulepszenia. Robimy to, ponieważ zrównoważona produkcja surowców wymaga udziału i wsparcia wielu różnych interesariuszy w globalnych łańcuchach dostaw. Szczególny nacisk kładziemy na te grupy, które są silnie dotknięte negatywnymi skutkami społecznymi i środowiskowymi, takie jak te w krajach uprawiających surowce.

Nasze ogólnofirmowe cele w zakresie surowców były również wynikiem ciągłego dialogu z naszymi interesariuszami. Proces ten obejmował intensywne konsultacje i dyskusje z organizacjami zakupowymi w innych krajowych spółkach Lidl, strategicznymi dostawcami i odpowiednimi organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z **czwartym filarem** naszej strategii surowcowej, napędzamy zmiany poprzez uczestnictwo w szeregu inicjatyw i projektów.

Strategia dotycząca kakao

Uprawa kakao jest jedną z głównych przyczyn wycinania lasów deszczowych, co zagraża lokalnemu ekosystemowi i napędza zmiany klimatyczne. Na przykład Wybrzeże Kości Słoniowej straciło 90% swoich terenów leśnych w latach 1990-2015, z czego jedna trzecia została przeznaczona na powiększenie przestrzeni dla sektora kakao.⁹ Więcej informacji na ten temat można znaleźć w [Polityce zakupowej dla łańcuchów dostaw wolnych od wylesiania](#). Co więcej, ziarna kakaowca są uprawiane głównie na plantacjach monokulturowych. Praktyki uprawy oraz rosnące zużycie nawozów i pestycydów zagrażają bioróżnorodności.¹⁰ Kakao jest często uprawiane w małych gospodarstwach rolnych. Ponieważ ziarna kakaowca są przede wszystkim towarem eksportowym, rolnicy uprawiający kakao są narażeni na duże wahania cen na rynkach światowych, a ich dochody plasują się zwykle poniżej międzynarodowych progów ubóstwa.¹⁰ Jeśli chodzi o zbiory i przetwarzanie, często brakuje sprzętu ochronnego w miejscu pracy, np. w celu ochrony przed pestycydami. Ze względów strukturalnych praca dzieci jest również powszechna, a kobiety pracujące przy uprawie kakao znajdują się w niekorzystnej sytuacji ekonomicznej.¹¹ Istnieją doniesienia o pracy przymusowej i łamaniu praw człowieka drobnych rolników, zarówno przy uprawie, jak i zbiorach.¹²

Aby skutecznie sprostać tym wyzwaniom, od końca roku obrotowego* 2022 wszystkie produkty zawierające kakao są certyfikowane zgodnie ze standardami Fairtrade, Rainforest Alliance lub BIO. Od 2023 r. posiadamy w sprzedaży tabliczki czekolady z co najmniej jednym z tych certyfikatów.

*Rok obrotowy: 01 marca - 28/29lutego

⁹ WWF: Kakao, 2024

¹⁰ Voice Network: Cocoa Barometer, 2020.

¹¹ Fairtrade Deutschland: Geschlechtergerechtigkeit im Fokus [Równość płci w centrum uwagi], 2024.

¹² Departament Stanu Stanów Zjednoczonych : 2020 Raport na temat handlu ludźmi, 2020.

Dzięki rosnącej ofercie tabliczek czekoladowych z certyfikatem Fairtrade, oraz powiązaniem długoterminowym umowom zakupu, Lidl zapewnia producentom bezpieczeństwo planowania. W ten sposób gwarantujemy niezawodne dochody i standardy socjalne dla rolników uprawiających kakao, niezależnie od wahań cen na rynku światowym. Zachęcamy również do ekologicznego rolnictwa, pomagając ograniczyć stosowanie chemicznych i syntetycznych nawozów i pestycydów.

i Na drodze do godziwej płacy z Way To Go

W 2019 r. Lidl wprowadził czekoladę produkowaną na uczciwych zasadach we współpracy z > [Fairtrade](#), w postaci produktu własnej marki Way To Go. Misją Way To Go jest umożliwienie rodzinom drobnych rolników poprawy ich dochodów w zrównoważony sposób. Dlatego Lidl płaci dodatkową premię poprawiającą dochody oprócz ceny minimalnej i premii Fairtrade. Drobni rolnicy otrzymują tę premię częściowo w formie płatności bezpośredniej, a częściowo jako finansowanie działań towarzyszących projektowi. Działania są wybierane w oparciu o ryzyko i potrzeby danych spółdzielni. W ramach dążenia do zapewnienia dochodu na życie, Way To Go zapewnia również dodatkowe bezpieczeństwo ekonomiczne i promuje stabilizację sprawiedliwych warunków ramowych, a także dalsze działania edukacyjne mające na celu zabezpieczenie środków na życie. Środki te obejmują szkolenia w zakresie bardziej zrównoważonych praktyk uprawy lub dywersyfikacji dochodów poprzez uprawę alternatywnych surowców, takich jak ignamy lub ryżu. Dzięki Way To Go, Lidl zapewnia również większą przejrzystość, ponieważ drogę pozyskania kakao można prześledzić od tabliczki czekolady, aż do spółdzielni producenckiej. Ponad 2200 rolników uprawiających kakao skorzystało z oferty Way To Go od momentu uruchomienia projektu.

i Profesjonalizacja przedsiębiorstw rodzinnych z PRO-PLANTEURS

Od 2015 r. wspieramy > [PRO-PLANTEURS](#), wspólny projekt Niemieckiej Inicjatywy na rzecz Zrównoważonego Kakao, Niemieckiego Federalnego Ministerstwa Żywności i Rolnictwa (BMEL), Niemieckiego Federalnego

Ministerstwa Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (BMZ) i Rady ds. Kawy i Kakao Wybrzeża Kości Słoniowej (Conseil du Café-Cacao). W okresie realizacji projektu od 2015 do 2025 roku PRO-PLANTEURS dąży do profesjonalizacji 30 000 rodzinnych przedsiębiorstw rolnych i ich organizacji. W szczególności projekt ma na celu zapewnienie kobietom możliwości uzyskania lepszego dochodu i lepszego odżywiania ich rodzin w celu osiągnięcia pozytywnego wpływu na warunki życia. Projekt opiera się na czterech filarach: wzmocnienie organizacji rolników, poprawa zarządzania gospodarstwem, promowanie współpracy w łańcuchu dostaw oraz wspólne uczenie się i innowacje.

i Nasze członkostwo w Niemieckiej Inicjatywie na rzecz Zrównoważonego Kakao

Nasze członkostwo w wielostronnej > [Niemieckiej Inicjatywie na rzecz Zrównoważonego Kakao - GISCO](#) daje nam wgląd w rynek i umożliwia współpracę z innymi stronami w łańcuchu dostaw. Chcemy wspólnie pracować nad poprawą warunków życia rolników uprawiających kakao i ich rodzin, ochroną zasobów naturalnych oraz zwiększeniem uprawy i sprzedaży kakao certyfikowanego zgodnie ze standardami zrównoważonego rozwoju. W ramach tej inicjatywy zobowiązaliśmy się do realizacji dwunastu konkretnych celów mających na celu ochronę zasobów naturalnych i bioróżnorodności w krajach uprawy kakao. Obejmują one cel zakończenia wylesiania spowodowanego produkcją kakao oraz przyczynienia się do ochrony lasów, bioróżnorodności i ponownego zalesiania. Od 2024 r. Lidl w Niemczech jest reprezentatywnym członkiem inicjatywy.

Strategia dotycząca kawy

Kawa stanowi źródło utrzymania dla 25 milionów gospodarstw domowych w ponad 50 krajach położonych wokół równika.¹³ Skutki zmian klimatycznych dla upraw kawy można zaobserwować już dziś. Wpływają one na egzystencję dużej liczby drobnych rolników. Rolnicy uprawiający kawę coraz częściej muszą radzić sobie z długimi porami deszczowymi i wysokimi temperaturami, które mają negatywny wpływ na plony kawy. Nawet małe stowarzyszenia producentów mają zwykle mniejsze rezerwy i są mocno dotknięte nawet krótkimi przestojami. Uprawa kawy wiąże się również z wysokim ryzykiem wylesiania. Ponieważ kawa jest głównie towarem eksportowym, plantatorzy kawy są narażeni na bardzo niestabilne ceny na rynku światowym. Udział płatności otrzymywanych przez plantatorów kawy w łańcuchu wartości kawy jest niski, a koszty operacyjne pracy, nawozów i maszyn rosną. Większość plantatorów kawy nie jest w stanie zarobić na życie i dlatego żyje poniżej granicy ubóstwa. Prowadzi to również do zwiększonego ryzyka pracy dzieci. Kobiety są również zazwyczaj w gorszej sytuacji pod względem wykształcenia, kapitału i ziemi. W okresie zbiorów często zatrudniani są pracownicy sezonowi bez formalnych umów o pracę - niesie to ze sobą ryzyko pracy przymusowej.¹⁴

W związku z tym nasze kapsułki z kawą i kawa rozpuszczalna muszą być w pełni certyfikowane zgodnie ze standardami Fairtrade, Rainforest Alliance lub BIO od końca roku obrotowego 2022, a nasze saszetki z kawą i napoje kawowe do końca roku obrotowego 2024.

Producenci naszych marek własnych pozyskują surową kawę głównie z plantacji w Ameryce Środkowej i Południowej oraz Wietnamie. Identyfikowalność kraju pochodzenia może być zagwarantowana w ramach systemów certyfikacji, które wykorzystują głównie modele handlowe „Segregated” lub „Identity Preserved”. Mieszanki kawy (znane jako blendy) i ich pochodzenie mogą się różnić w zależności od pory roku i jakości zbiorów.

W przypadku produktów niecertyfikowanych, nasza kawa palona musi być pozyskiwana w sposób niepowodujący wylesiania, co musi być możliwe do potwierdzenia. Producenci kawy wykazują to za pomocą wiarygodnych [systemów monitorowania i weryfikacji \(M&V\)](#), które muszą spełniać minimalne standardy zgodnie z [wytycznymi operacyjnymi Afi dotyczącymi monitorowania i weryfikacji](#). Daje nam to bezpieczeństwo w odniesieniu do identyfikowalności kawy i wolności od wylesiania u źródła.

¹³ INA: Rohstoffexpertise der INA [Ekspertyza INA w zakresie surowców], 2024.

¹⁴ Panhuysen & de Vries: Coffee Barometer, 2023.

i Wsparcie drobnych producentów rolnych z Way To Go

Po > [czekoladzie Way To Go](#), Lidl wprowadził kawę Way To Go w 2022 roku. Surowa kawa w tym asortymencie pochodzi ze spółdzielni APROCOMSA w Hondurasie. Do tej pory w projekcie wzięło udział ponad 170 drobnych rolników, którzy skorzystali z dodatkowej premii. Prawie jedna trzecia drobnych rolników wzięła już udział w działaniach towarzyszących projektowi, takich jak sadzenie drzew owocowych i zacieniających, i sprofesjonalizowała swoje gospodarstwa poprzez praktyki zarządzania gospodarstwem, takie jak księgowość.

i Zaangażowanie w łańcuchy dostaw kawy niepowodujące wylesiania

Od 2024 r. Lidl współpracuje również z jednym ze swoich dużych dostawców kawy i specjalnymi producentami kawy w Peru, aby łańcuchy dostaw kawy zdominowane przez drobnych rolników nie generowały wylesiania. Rozporządzenie UE w sprawie wylesiania (EUDR) stanowi duże wyzwanie dla małych przedsiębiorstw rolnych w słabo rozwiniętych regionach: przedsiębiorstwa muszą gromadzić i przekazywać dane, modyfikować swoją logistykę i znać europejskie wymogi. Projekt ten ma na celu wypełnienie tych luk i umożliwienie drobnym producentom kawy uczestnictwo na rynku europejskim również w przyszłości.

i Zaangażowanie w grupę roboczą niemieckiego handlu detalicznego

Wraz z innymi niemieckimi detalistami, Lidl jest zaangażowany w > [grupę roboczą niemieckiego handlu detalicznego na rzecz dochodu i godziwej płacy](#), która działa na rzecz wspierania producentów kawy w ich łańcuchach dostaw, w celu poprawy warunków życia i pracy drobnych rolników. Projekt pilotażowy ma zostać uruchomiony pod koniec 2024 r. w Hondurasie i Peru. Grupa wykorzystuje współpracę przedkoncepcyjną, a nie indywidualne rozwiązania, aby wprowadzić swój projekt w życie w celu osiągnięcia jeszcze bardziej długotrwałych i szeroko zakrojonych zmian.

Strategia dotycząca herbaty

Głównymi krajami uprawy herbaty są Chiny i Indie.¹⁵ Uprawa herbaty często wypiera bioróżnorodne lasy tropikalne, zastępując je monokulturami z tylko jednym gatunkiem roślin. Erozja gleby, rywalizacja o wodę, negatywny wpływ stosowania nawozów i zapotrzebowanie na drewno opałowe do obsługi urządzeń suszących to tylko niektóre z obciążeń, jakie uprawa herbaty wywiera na środowisko naturalne.¹⁶ Herbata jest zbierana przez cały rok, zapewniając tym samym zatrudnienie dużej liczbie osób, ale jako główny pracodawca, plantatorzy herbaty stoją również w obliczu różnych wyzwań w zakresie sprawiedliwego wynagrodzenia i praw pracowniczych, takich jak wolność zrzeszania się lub bezpieczeństwo pracy. Będąc grupą szczególnie wrażliwą, kobiety w szczególności narażone są na nierówny dostęp do ziemi lub kredytów, nierówne płace i nękanie podczas uprawy i zbiorów. Często brakuje również możliwości opieki nad dziećmi i edukacji szkolnej. Skutkuje to dodatkowymi zagrożeniami, takimi jak ryzyko pracy dzieci i pracy przymusowej, które jest szczególnie nasilone przez płace poniżej minimum socjalnego. Zgłaszany jest również brak sprzętu ochronnego w związku ze stosowaniem pestycydów na plantacjach.

W 2020 r. przeprowadziliśmy > [ocenę wpływu na prawa człowieka \(Human Rights Impact Assessment - HRIA\)](#) w łańcuchu dostaw kenijskiej herbaty w ramach rozwoju naszej należytej staranności w zakresie praw człowieka. Od czasu tej oceny Lidl podjął różne kroki w celu wyeliminowania lokalnych zagrożeń. Więcej informacji można znaleźć w naszym > [raporcie o postępach w zakresie praw człowieka](#).

Z biegiem lat stopniowo rozszerzamy zakup herbaty z certyfikowanych upraw dla naszych własnych marek.

Od roku 2022 staramy się, aby cała nasza oferta herbat zielonych, czarnych i Rooibos była certyfikowana przez Fairtrade, Rainforest Alliance lub BIO.

Cieszymy się również, że nasi partnerzy biznesowi są częścią inicjatyw i stowarzyszeń, takich jak > [Ethical Tea Partnership \(ETP\)](#), w którym Lidl Stiftung & Co. KG jest również aktywna od 2021 roku.

¹⁵ Statista: Produkcja herbaty na świecie od 2006-2022, 2024.

¹⁶ Mukhopadhyay & Mondal: Uprawa, ulepszanie i wpływ herbaty na środowisko, 2017.

Strategia dotycząca drewna i celulozy

Lasy oczyszczają nasze powietrze, łagodzą susze i chronią przed powodzią i erozją gleby, ale istnienie wielu ekosystemów leśnych jest obecnie zagrożone. Co cztery sekundy znika obszar lasu wielkości boiska do piłki nożnej.¹⁷ Każdego roku wycina się około 70 milionów drzew w celu produkcji włókien celulozowych na bazie drewna, a liczba ta może się podwoić w ciągu najbliższych 20 lat w wyniku rozwoju przemysłu tekstylnego.¹⁸ Ryzyko społeczne związane z leśnictwem obejmuje ryzyko pracy dzieci i pracy przymusowej, a także ryzyko związane z bezpieczeństwem w miejscu pracy. Współpracujemy z zaangażowanymi stronami w łańcuchu wartości i ich grupami interesariuszy, aby przyczynić się do bardziej odpowiedzialnej środowiskowo i społecznie gospodarki leśnej. Nasza strategia dotyczy wszystkich komponentów produktów wykonanych z drewna, celulozy i papieru w produktach marki własnej, a także opakowań pierwotnych i wtórnych z komponentami drewnianymi, celulozowymi i papierowymi.

Produkty objęte naszym programem zrównoważonego rozwoju w zakresie drewna i celulozy obejmują zarówno papier do drukarek i serwetki, jak i drewniane zabawki, drewniane meble i węgiel drzewny. W naszym asortymencie znajdują się nawet małe elementy odzieży wykonane z włókien drzewnych (wiskozy).

Całe drewno, które Lidl Polska wykorzystuje w swoich produktach, będzie certyfikowane lub pochodzące z recyklingu do końca roku obrotowego 2024. Wszystkie opakowania drewniane lub celulozowe są certyfikowane lub pochodzące z recyklingu. Preferowane jest stosowanie materiałów pochodzących z recyklingu. Nowe włókna drzewne (znane jako włókna pierwotne) muszą pochodzić ze źródeł certyfikowanych przez FSC®, jeśli to możliwe, lub alternatywnie ze źródeł certyfikowanych przez PEFC.

¹⁷ WWF: Entwaldungs- und umwandlungsfreie Lieferketten [łańcuchy dostaw wolne od wylesiania i przekształcania], 2022.

¹⁸ Fibre2Fashion: Modne tkaniny prowadzące do wylesiania, 2014.

Zapewniając, że nasze produkty z włókien pierwotnych posiadają certyfikat FSC® lub PEFC, zwracamy uwagę w równym stopniu na aspekty społeczne, ekologiczne i ekonomiczne. Kryteria standardów leśnych FSC® obejmują ochronę rdzennych społeczności, zakaz zrębów zupełnych, ochronę różnorodności biologicznej w lasach o wysokiej wartości ekologicznej oraz zakaz stosowania organizmów modyfikowanych genetycznie. Różne etykiety FSC® lub PEFC są używane w zależności od ilości certyfikowanej celulozy lub materiałów pochodzących z recyklingu w produkcji.

Postawiliśmy sobie również za cel zmianę co najmniej 15% asortymentu ręczników kuchennych, papierów toaletowych i chusteczek higienicznych w naszej stałej ofercie na materiały pochodzące z recyklingu (w tym papier hybrydowy) do końca roku obrotowego 2025. Od 2021 r. na opakowaniach naszych produktów z węgla drzewnego umieszczamy również informacje o kraju pochodzenia i rodzaju drewna.

Od końca roku obrotowego 2020 w sposób weryfikowalny podchodzimy również do zakupu wiskozy w sposób bardziej zrównoważony, upewniając się, że posiada ona certyfikat EcoVero lub LIVAECO.

Ochrona drewna jest najlepszą możliwą metodą ochrony lasów i stanowi kluczowy wkład w ochronę klimatu. Dlatego też oszczędne wykorzystywanie drewna, celulozy i papieru w produktach i opakowaniach naszych marek własnych jest dla nas najwyższym priorytetem. Tam, gdzie to możliwe, używamy celulozy/papieru/kartonu pochodzącego z recyklingu, który jest znacznie bardziej ekonomiczny pod względem wykorzystania zasobów. Jednak przy podejmowaniu decyzji o użyciu materiałów pochodzących z recyklingu mogą istnieć wymagania dotyczące stabilności lub obrazu wydruku, które należy wziąć pod uwagę.

Nasze członkostwo w inicjatywie FSC®

Lidl Stiftung & Co. KG jest członkiem > [Forest Stewardship Council \(FSC®\) Niemcy](#). Przynależność do wielostronnej organizacji FSC® umożliwia nam współpracę z innymi stronami w łańcuchu dostaw drewna. Czerpiemy korzyści z tego dialogu i jesteśmy w stanie pracować na rzecz zrównoważonej gospodarki leśnej wspólnie z innymi członkami.

Strategia dotycząca oleju palmowego (z nasion palmy)

Produkcja oleju palmowego na dużą skalę przyczynia się do utraty bioróżnorodności i zmian klimatycznych. Jest to spowodowane nie tylko skalą gruntów wykorzystywanych pod uprawę, ale także metodami wykorzystywanymi do pozyskiwania tych gruntów, ponieważ plantacje oleju palmowego są często tworzone poprzez wycinanie i wypalanie dziewiczych lasów i innych cennych ekosystemów. Konsekwencją jest utrata siedlisk różnych gatunków roślin i zwierząt - wiele z nich znajduje się na czerwonej liście.¹⁹ 90% produkcji oleju palmowego odbywa się w Azji Południowo-Wschodniej, gdzie do 50% wylesiania lasów tropikalnych jest związane z tym surowcem.²⁰ Spalanie lasów pierwotnych uwalnia CO₂ i sadzę, co stanowi zagrożenie dla ludności i jakości powietrza. Wylesianie przyczynia się zatem również do zmian klimatycznych.²¹ (patrz > [Polityka zakupowa dotycząca łańcuchów dostaw wolnych od wylesiania](#)). Tereny pozyskiwane do produkcji oleju palmowego są często uprawiane jako monokultura. Ten rodzaj ziemi jest znacznie bardziej dotknięty przez szkodniki, dlatego stosuje się pestycydy i nawozy. Zanieczyszczają one glebę i wody gruntowe - nawet w sąsiednich ekosystemach.¹⁹ Omijanie standardów pracy powoduje zagrożenie dla zdrowia podczas pracy na plantacjach oleju palmowego. Istnieje również ryzyko konfliktów gruntowych, a nawet kradzieży ziemi przeciwko drobnym rolnikom uprawiającym olej palmowy i rdzennej ludności. Wynagrodzenie pracowników plantacji jest zwykle niższe od minimum socjalnego, co zwiększa ryzyko pracy dzieci i pracy przymusowej.

Ciężko pracujemy nad ciągłą poprawą przejrzystości naszych łańcuchów dostaw oleju palmowego. Przeprowadzamy coroczny przegląd dostawców, znany jako mapowanie dostawców, aby monitorować, czy nasi dostawcy przestrzegają naszych określonych wymagań dotyczących oleju palmowego (z ziaren palmowych) i dokumentować postępy. W tym celu rejestrujemy dokładne ilości, status certyfikacji i - w miarę możliwości - kraje pochodzenia. Daje nam to wgląd w to, który olej palmowy nie spełnia naszych wymagań oraz możliwość bezpośredniego zwracania się do naszych dostawców. Zidentyfikowane ilości oleju palmowego (z nasion palmy) z naszego mapowania dostawców są zestawiane według typu i modelu łańcucha dostaw Roundtable for Sustainable Palmoil (RSPO) (patrz > [modele handlowe](#)) w ogólnym raporcie dla Lidl Polska.

Nasz cel: Do końca roku obrotowego 2022 będziemy pozyskiwać olej palmowy w bardziej zrównoważony sposób.

- Od końca roku obrotowego 2022 olej palmowy (z nasion palmy) w produktach spożywczych i chemii gospodarczej/kosmetykach jest certyfikowany zgodnie ze standardem RSPO „Segregated” jako minimum.
- Od końca roku obrotowego 2022 frakcje oleju palmowego i jego pochodne w produktach spożywczych i chemii gospodarczej/kosmetykach są certyfikowane zgodnie ze standardem RSPO „Mass Balance” jako minimum.
- Od końca roku obrotowego 2023 olej palmowy (z nasion palmy) w artykułach Non Food jest certyfikowany zgodnie ze standardem RSPO „Segregated” jako minimum.
- Od końca roku obrotowego 2022 frakcje oleju palmowego i pochodne w artykułach Non Food są certyfikowane zgodnie ze standardem RSPO „Mass Balance” jako minimum.

¹⁹ WWF: Olej palmowy, 2024.

²⁰ Nature Plans: Wpływ oleju palmowego na środowisko, 2020.

²¹ Greenpeace: Olej palmowy, 2024.

Palma olejowa stanowi około 40% światowej produkcji oleju roślinnego.²⁰ Olej palmowy (z ziaren palmowych) jest składnikiem wielu olejów, tłuszczów i produktów piekarniczych, ale także kosmetyków, detergentów i środków czyszczących. W asortymencie Lidla około 80% oleju palmowego (z ziaren palmowych) jest wykorzystywane w produktach jadalnych, a 20% w produktach niejadalnych. Ważne jest, aby rozważyć wykorzystanie oleju palmowego z różnych perspektyw: w porównaniu z innymi olejami roślinnymi, palma olejowa zapewnia najwyższy plon z powierzchni.²² Przy zrównoważonej produkcji, wpływ na środowisko może zostać zmniejszony.

Jednak z punktu widzenia wartości odżywczych sensowne może być stosowanie alternatywnych, zdrowych olejów roślinnych - jeśli proces techniczny wymagany do wytworzenia produktu końcowego jest podobny lub taki sam. Więcej informacji można znaleźć w > [Polityce zakupowej dotyczącej świadomego odżywiania](#).

i Nasz udział w Okrągłym Stole na temat Zrównoważonej Produkcji Oleju Palmowego

Lidl Stiftung & Co. KG jest członkiem -> [Roundtable on Sustainable Palm Oil \(RSPO\)](#) od 2012 roku, a od 2023 roku aktywnie uczestniczymy w Grupie Roboczej ds. Wspólnej Odpowiedzialności RSPO w celu ograniczenia negatywnego wpływu wydobycia surowca na środowisko.

i Nasza praca w Forum na rzecz Zrównoważonego Oleju Palmowego

Lidl Stiftung & Co. KG jest członkiem [Forum na rzecz Zrównoważonego Oleju Palmowego \(FONAP e. V.\)](#), w którym reprezentuje kraje Lidl: Niemcy, Austrię i Szwajcarię. Dzięki naszej pracy w FONAP jesteśmy zaangażowani w projekt dla drobnych rolników w Indonezji, który promuje szkolenia dla drobnych rolników w zakresie aspektów ekologicznych i technologii uprawy, a także geolokalizacji, aktywnego kształtowania alternatywnych źródeł dochodu dla gospodarstw oraz wzmocnienia pozycji kobiet w tym sektorze.

²⁰ Nature Plans: Wpływ oleju palmowego na środowisko, 2020.

²² WWF: 8 rzeczy, które warto wiedzieć o oleju palmowym, 2020.

Strategia dotycząca soi

Soja jest ważnym źródłem białka roślinnego i jest wykorzystywana głównie jako pasza dla zwierząt, takich jak kurczaki. 80% światowych zbiorów soi jest wykorzystywane jako pasza dla zwierząt.²³ Wraz ze wzrostem zamożności i rosnącą populacją na świecie, rośnie spożycie mięsa, co oznacza również zwiększony popyt na soję jako paszę dla zwierząt. Jeśli jednak produkcja soi będzie nadal rosła w obecnym tempie, 16 milionów hektarów sawanny i 6 milionów hektarów lasów deszczowych będzie zagrożonych przekształceniem; odpowiada to obszarowi około pięć razy większemu od Szwajcarii.²³ Wiele z tych zagrożonych obszarów znajduje się w najbardziej bioróżnorodnych ekosystemach na naszej planecie, takich jak dorzecze Amazonki, Cerrado lub Atlantycki Las Deszczowy na wschodnim wybrzeżu Brazylii. Uprawa soi często wiąże się z naruszaniem praw do ziemi rdzennej ludności i drobnych rolników, a także z dyskryminacją. Masowa produkcja i rosnąca mechanizacja oznaczają, że istnieje bardzo niewiele formalnych miejsc pracy. Branża charakteryzuje się przede wszystkim pracownikami sezonowymi i zbieraczami, którzy są potrzebni w szczytowych porach roku, co zwiększa ryzyko pracy dzieci i pracy przymusowej. Pracownicy nie są zazwyczaj odpowiednio wynagradzani, a środki bezpieczeństwa pracy są zazwyczaj niewystarczające.

Naszym głównym celem jest wzmocnienie solidnego programu certyfikacji zrównoważonego rozwoju w sektorze soi, który obejmuje dodatkowe bardzo istotne aspekty zrównoważonego rozwoju (np. stosowanie pestycydów), a także zapobieganie wylesianiu i przekształcaniu lasów. Dlatego wspieramy stowarzyszenie Donau Soja i certyfikację zrównoważonego rozwoju RTRS lub ProTerra, a także ISCC+.

W przyszłości jeśli soja nie będzie certyfikowana, będziemy prosili naszych dostawców produktów mięsnych, aby używali wyłącznie soi wolnej od wylesiania jako paszy dla zwierząt. Można to zweryfikować na przykład zgodnie z [metodologią > ZDC > Earthworm Foundation](#) lub rozwiązaniem > [ProTerra MRV](#). Mamy nadzieję, że od 2028 roku - lub wcześniej, jeśli pozwoli na to sytuacja rynkowa - cała soja wolna od wylesiania w paszach będzie objęta tylko tymi szczególnie wiarygodnymi metodami weryfikacji. Jeśli soja z tych systemów nie będzie dostępna na rynku, nasi dostawcy będą musieli przeprowadzić własne rozwiązania M&V [monitoringu i weryfikacji] zgodnie z [> Accountability Framework Initiative](#) [inicjatywa na rzecz opracowania ram odpowiedzialności].

²³ WWF: Soja als Futtermittel [Soja jako pasza], 2024.

W przypadku bezpośredniego stosowania soi jako składnika naszych zamienników mięsa, mleka lub jogurtów, Lidl będzie kupować soję wyłącznie z Europy, aby chronić lasy deszczowe w Ameryce Południowej i Azji Południowo-Wschodniej.

W przypadku zamienników mięsa i wędlin oraz napojów sojowych będziemy wymagać wiążącej certyfikacji zgodnie z normami Donau Soja/Europe Soy (preferowane), ProTerra, ISCC+, RTRS lub normami ekologicznymi do końca roku obrotowego 2025, oprócz wymogu europejskiego pochodzenia. Dzięki tej dodatkowej certyfikacji zapewniamy, że procesy produkcji soi są monitorowane i oceniane zgodnie z kryteriami środowiskowymi.

Chcemy również włączać do naszego asortymentu coraz bardziej zrównoważone alternatywy dla produktów pochodzenia zwierzęcego, zwiększając tym samym udział roślinnych źródeł białka w asortymencie naszych marek własnych. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w naszej [Polityce zakupowej dotyczącej świadomego odżywiania](#).

i Współpraca na rzecz bardziej zrównoważonej soi

Lidl Stiftung & Co. KG jest członkiem [Roundtable of Responsible Soy \(RTRS\)](#), a zatem ma prawo głosu w wielostronnych procesach decyzyjnych organizacji. Obejmuje to również zaangażowanie w rewizję standardu RTRS i inne decyzje.

Jako członek zarządu [Donau Soja](#), Lidl wspiera również odpowiedzialną uprawę soi w Europie. W ten sposób pomagamy

zwiększać udział w rynku soi uprawianej w sposób zrównoważony i rozszerzać wykorzystanie europejskiej soi w naszych łańcuchach dostaw. Jesteśmy również w stanie skutecznie sprostać wyzwaniom społecznym, środowiskowym i ekonomicznym związanym z produkcją i wykorzystaniem soi.

Z zadowoleniem przyjmujemy fakt, że inicjatywy takie jak [Responsible Commodities Facility \(RCF\)](#) są zaangażowane w ważne ekosystemy, takie jak Cerrado w Brazylii, poprzez tworzenie zachęt finansowych do produkcji soi wolnej od wylesiania i konwersji lasów, które mają bezpośredni wpływ na rolników, zapewniając w ten sposób ochronę różnorodności biologicznej na obszarze otaczającym gospodarstwa. Oprócz ochrony lasów, widzimy również pilną potrzebę ochrony innych ekosystemów, takich jak te określane jako [Inne tereny zalesione](#).

W 2024 r. współpracowaliśmy z firmami handlującymi soją i Fundacją [Earthworm Foundation](#), by uruchomić pilotażowy projekt dostaw soi wytwarzanej bez wylesiania z Brazylii do Niemiec i Wielkiej Brytanii, przy użyciu metodologii [ZDC](#) fundacji. Metodologia ta gwarantuje, że importowana soja nie pochodzi z wylesionych lub przekształconych ekosystemów po terminie 01 stycznia 2020 r.

Strategia dotycząca ryżu

Ryż jest głównym produktem żywnościowym dla dużej części światowej populacji - około 3,5 miliarda ludzi. Około 60% osób dotkniętych głodem jest uzależnionych od ryżu jako środka spożywczego lub źródła dochodu.²⁴ Jednocześnie uprawa ryżu stwarza wysokie ryzyko utraty bioróżnorodności i pogłębia zmiany klimatyczne. Uprawa ryżu odpowiada za 13% globalnego zużycia nawozów²⁵ i 10-17% globalnej emisji metanu²⁶ - żadna inna metoda uprawy nie emituje tyle metanu, co uprawa ryżu na mokro. Ponadto uprawa ryżu pochłania około jednej trzeciej wody wykorzystywanej do nawadniania na całym świecie.²⁵ Ze względu na warunki klimatyczne ryż jest często uprawiany w regionach o wysokim ryzyku wodnym, np. w Pakistanie.

Uprawa ryżu jest często praktykowana w małych gospodarstwach rolnych. Ryż jest zwykle uprawiany na własne potrzeby. Nadprodukcja jest często sprzedawana po niższych cenach rynkowych, które nie są w stanie pokryć kosztów produkcji. Jeśli jednak rolnicy są zależni od generowanego dochodu, będą również sprzedawać ryż przeznaczony do własnej konsumpcji. Konsekwencje: niedożywienie, zwiększone ryzyko pracy dzieci w celu zapewnienia dochodu gospodarstwa domowego oraz zwiększone ryzyko pracy przymusowej ze względu na wyraźne relacje zależności. Jako grupa szczególnie narażona, kobiety doświadczają również nierównego dostępu do edukacji i nierównych wynagrodzeń. Odzież ochronna do stosowania pestycydów jest zazwyczaj droga, co oznacza, że drobni rolnicy nie mogą sobie pozwolić na jej zakup i są narażeni na zwiększone ryzyko dla zdrowia podczas upraw i zbiorów.

Do końca roku obrotowego 2025 będziemy oferować ryż certyfikowany jako zrównoważony zgodnie ze standardami SRP, Fairtrade lub BIO we wszystkich krajach Lidla.

²⁴ Platforma Zrównoważonego Pozyskiwania Ryżu: O ryżu, 2024.

²⁵ Nature Communications: Zrównoważona intensyfikacja dla większej globalnej miski ryżu, 2021.

²⁶ SRP: Klimawandel bedroht den Reisanbau [Zmiana klimatu zagraża uprawie ryżu], 2023.

Strategia dotycząca orzechów

W 2023 r. na całym świecie wyprodukowano około 5,37 ton orzechów z drzew orzechowych.²⁷ Każdy rodzaj orzechów wymaga innych warunków uprawy: na przykład migdały są uprawiane głównie w USA, orzechy włoskie w Chinach i USA, a orzechy nerkowca w Nigerii i na Wybrzeżu Kości Słoniowej.²⁸ Ze względu na różne regiony pochodzenia i metody uprawy, zagrożenia środowiskowe i społeczne mogą się różnić w zależności od rodzaju i pochodzenia orzechów. Ekosystemy i bioróżnorodność są zagrożone przez przekształcanie gruntów, monokultury i niewłaściwe stosowanie nawozów i pestycydów. Duże ilości wody potrzebnej do uprawy oznaczają, że suche regiony są silnie dotknięte. Dodatkowym zagrożeniem jest zanieczyszczenie wód gruntowych spowodowane prażeniem, czyszczeniem maszyn przetwórczych lub usuwaniem toksycznych olejów z łupin. Większość rodzajów orzechów uprawiana jest w małych gospodarstwach rolnych. Orzechy są często zbierane przez pracowników sezonowych bez umowy o pracę, co stwarza zwiększone ryzyko pracy przymusowej. Pracownicy migrujący często podróżują od miejsca zbioru do miejsca zbioru w grupach rodzinnych przez kilka miesięcy w roku. Dzieci towarzyszą rodzicom i nie mogą w tym czasie chodzić do szkoły. Często pomagają w pracach polowych, co zwiększa ryzyko pracy dzieci. Zatrudnianie pracowników migrujących oznacza, że bardzo rzadko dzieci z rodzin migrantów mogą chodzić do szkoły, co sprawia, że praca dzieci jest poważnym zagrożeniem. Istnieją również nieodpowiednie standardy bezpieczeństwa w miejscu pracy.

W 2023 r. przeprowadziliśmy ocenę oddziaływania na prawa człowieka [HRIA] w łańcuchu dostaw orzechów nerkowca z Wybrzeża Kości Słoniowej w ramach rozwoju naszej należytą staranności w zakresie praw człowieka.

Wyniki potwierdziły istnienie naruszeń praw w odniesieniu do odpowiedniego wynagrodzenia, dyskryminacji kobiet i bezpieczeństwa w miejscu pracy, szczególnie na etapach uprawy i przetwarzania w łańcuchu dostaw.

Zobowiązujemy się do stworzenia asortymentu orzechów z certyfikatem Fairtrade, BIO lub Rainforest Alliance do końca 2025 roku.

Nasze zaangażowanie na rzecz praw dzieci w łańcuchu dostaw orzechów laskowych

Wspólnie z organizacją [Save the Children](#) i naszymi bezpośrednimi dostawcami uruchomiliśmy [projekt pilotażowy](#) w Turcji w latach 2019-2021 w celu wzmocnienia praw dzieci podczas zbiorów orzechów laskowych. Celem projektu było wprowadzenie minimalnych standardów, zapobieganie pracy dzieci oraz promowanie możliwości uczenia się i uczęszczania do szkoły. Wyniki projektów pilotażowych przenosimy na inne łańcuchy dostaw, wprowadzając je do naszych przepisów dotyczących zakupów.

²⁷ Statista: Produkcja orzechów z drzew orzechowych na świecie od 2008/2009 do 2022/2023, 2023.

²⁸ INC: Raporty dotyczące upraw, 2023.

Strategia dotycząca bawełny

Uprawa bawełny wiąże się przede wszystkim z pracochłonną produkcją manualną w krajach Globalnego Południa. 99% rolników uprawiających bawełnę mieszka w krajach rozwijających się i produkuje 75% bawełny na świecie. Pozostałości pestycydów w wodach gruntowych i irygacyjnych podczas uprawy bawełny w suchych regionach oraz stosowanie chemikaliów do przetwarzania stanowią zagrożenie dla naszej słodkiej wody. Różnorodność biologiczna jest zagrożona przez uprawę w monokulturach i stosowanie pestycydów. Z powodów strukturalnych, takich jak zaniżone wynagrodzenie oraz brak opieki nad dziećmi i edukacji szkolnej, praca dzieci jest szeroko rozpowszechniona przy uprawie i przetwarzaniu bawełny. Istnieje również ryzyko pracy przymusowej, dyskryminacji i braku bezpieczeństwa w miejscu pracy ze względu na brak ochrony pracowników przed szkodliwymi pestycydami.²⁹

Od końca roku obrotowego 2022 w naszych tekstyliach i pozostałych produktach Non Food używamy wyłącznie bawełny certyfikowanej zgodnie z [Global Organic Textile Standard \(GOTS\)](#), [Organic Content Standard \(OCS\)](#) lub [Cotton Made in Africa \(CMiA\)](#).

Chcemy również zwiększyć wykorzystanie bawełny BIO do co najmniej 20% do końca roku obrotowego 2025.

Nasza praca w ramach partnerstwa tekstylnego

Lidl jest zaangażowany w inicjatywę > [Textile Partnership](#) [partnerstwa tekstylnego] mające na celu realizację projektów w łańcuchu dostaw tekstyliów. Na przykład wspieramy dostawców w Bangladeszu i Pakistanie w zakresie efektywności energetycznej w ramach inicjatywy [BI Supplier Decarbonization](#), aby pomóc im zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych. Mamy również nadzieję uzyskać wstępny przegląd wpływu przemysłu tekstylnego na mieszkańców dwóch głównych zakładów przemysłowych w Dhace i Karaczi.

²⁹ CMiA: Światowy Dzień Bawełny, 2021.

Nasze międzynarodowe cele w zakresie surowców

Nasze cele w zakresie surowców

Jako sprzedawca detaliczny żywności jesteśmy również świadomi naszej odpowiedzialności wykraczającej poza > trzynaście surowców krytycznych.

Nieustannie pracujemy nad zmniejszeniem negatywnego wpływu naszego zużycia surowców, dlatego opracowujemy wiążące, ogólnofirmowe wytyczne CSR dla naszego działu zakupów i naszych partnerów biznesowych. Obejmuje to również nasze międzynarodowe cele w zakresie surowców. Określają one jasne wymagania CSR dotyczące zakupu krytycznych surowców i wyznaczają konkretne ramy czasowe dla ich wdrożenia. Wiąże się to z określonymi celami w zakresie certyfikacji i redukcji dla krytycznych surowców w produktach naszej marki własnej.

Są to międzynarodowe wytyczne, które Lidl Polska wdraża dla każdego surowca w określonych ramach czasowych i może w razie potrzeby uzupełniać o własne cele. Poniższa tabela przedstawia cele certyfikacji i redukcji, które wyznaczaliśmy dla naszych surowców krytycznych.

Nasze cele w zakresie surowców

Surowiec	Produkt	Certyfikacja i docelowy poziom redukcji		Termin docelowy*	
Bawełna		Tekstylna, sprzęt	GOTS, OCS, CmiA, bawełna pochodząca z recyklingu	100 %	2022
			Bawełna organiczna	20 %	2025
Kwiaty i rośliny		Kwiaty, rośliny	GLOBALG.A.P. z dodatkiem GRASP lub odpowiednik (Fairtrade)	100 %	2021
		Ziemia doniczkowa	Redukcja torfu, maks. 50% zawartości torfu	100 % (artykuły promocyjne)	2025
Jaja		Jaja świeże	Jaja z chowu ściółkowego jako minimum	100 %	2025
		Produkty zawierające jaja	Jaja z chowu ściółkowego jako minimum	100 %	2025
Ryby i skorupiaki		Dziki połów, z wyjątkiem tuńczyka	MSC; w przypadku dostępności produktu i standardu certyfikacji	100 % (asort. stały)	2025
				50 % (artykuły promocyjne)	2022
		Akwakultura	ASC (preferowany), BIO (preferowany), GLOBALG.A.P., BAP; w przypadku dostępności produktu i standardu certyfikacji	100 % (asort. stały)	2025
				50 % artykuły promocyjne)	2022
		Mrożonki, convenience, z wyjątkiem tuńczyka	MSC (z wyjątkiem tuńczyka), ASC (preferowany), BIO (preferowany), GLOBALG.A.P., BAP; w przypadku dostępności produktu i standardu certyfikacji; artykuły promocyjne w miarę możliwości	100 % (asortyment stały)	2025
		Tuńczyk w puszcze	Puszki (tylko tuńczyk): MSC, Fishery Improvement Project (FIP), FAD free (z połowów bez urządzeń powodujących koncentrację ryb), pole&line	100 % (asort. stały)	2025
	Karma dla kotów	MSC, ASC dla „rybnych” rodzajów karmy dla kotów	100 %	2022	
Kawa		Kapsułki, kawa rozpuszczalna / cappuccino (z wyjątkiem saszetek)	Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO	100 %	2022
		Kawa w saszetkach i napoje kawowe	Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO	100 %	2024
		Kawa palona	W przypadku braku certyfikatu, status niepowodujący wylesiania jest zapewniany za pośrednictwem systemu, który w sposób weryfikowalny uwzględnia wytyczne Afi dla systemów monitoringu i weryfikacji M&V	100 %	2024

• * Koniec roku obrotowego

Nasze cele w zakresie surowców

Surowiec	Produkt	Certyfikacja i docelowy poziom redukcji	Termin docelowy*		
Kakao	 Produkty zawierające kakao	Fairtrade, Fairtrade Sourced Ingredients, Rainforest Alliance, BIO	100% (żywność i chemia gosp.)	2022	
	Tabliczki czekoladowe	Fairtrade, Fairtrade Sourced Ingredients	100 % (asort. stały)	2022	
Orzechy		Ustanowienie dostaw certyfikowanych orzechów; Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO		2025	
Owoce i warzywa		GLOBALG.A.P. plus GRASP lub ekwiwalent**	100 %	2021	
		GLOBALG.A.P. plus SPRING lub ekwiwalent dla producentów z krajów wysokiego ryzyka***	100 %	2026	
Olej palmowy (z nasion palmy)		Produkty zawierające olej z nasion palmy	RSPO, model handlowy: Segregated	100% (chemia gospodarcza/ kosmetyki)	2022
		Produkty zawierające olej z nasion palmy	RSPO, model handlowy: Segregated	100% (żywność)	2022
		Produkty zawierające komponenty oleju z nasion palmy: pochodne lub frakcje	RSPO, model handlowy: Mass Balance,	100% (żywność i chemia gospodarcza/ kosmetyki)	2022
Ryż		Jeden certyfikowany ryż: Sustainable Rice Platform, Fairtrade, BIO	(asortyment stały)	2025	
Soja		Produkty sojowe (produkty zawierające soję jako składnik = produkty mleczne, wędliny, substytuty mięsa i sera; z wyłączeniem sosu sojowego)	Soja jako składnik musi pochodzić z Europy	100 %	2024
		Wegetariańskie/wegańskie produkty zastępcze (w tym substytut kiełbasy), napoje sojowe i śmietana sojowa	Oprócz tego, że soja musi pochodzić z Europy, jako składnik produktów wegetariańskich/wegańskich musi być również certyfikowana zgodnie z następującymi standardami: RTRS, Donau Soja, Europe Soy, ProTerra, ISCC+, organic	100 %	2025
		Soja w paszy (pośrednio soja w produktach zwierzęcych)	Wolne od wylesiania zgodnie z następującymi systemami (jeśli są dostępne): ZDC lub ProTerra MRV Alternatywy muszą spełniać obowiązujące wytyczne AFi dla systemów monitoringu i weryfikacji M&V	100 %	2028

* Koniec roku obrotowego

** Na przykład Bioland, Biopark, Naturland, Fairtrade

*** Hiszpania, Włochy, Grecja, Portugalia, Egipt, Maroko, Izrael, Chile i RPA

Nasze cele w zakresie surowców

Surowiec	Produkt	Certyfikacja i docelowy poziom redukcji	Termin docelowy*
Owoce tropikalne 	Banany	Fairtrade (preferowany), Rainforest Alliance (preferowany), BIO, SCS	Rozszerzanie oferty 2025
	Ananasy	Fairtrade (preferowany), Rainforest Alliance (preferowany), BIO; pochodzenie - Kostaryka: SCS	100 % 2022
	Mango	Fairtrade (preferowany), Rainforest Alliance (preferowany), BIO; pochodzenie - Izrael: GLOBALG.A.P. Spring (lub odpowiednik) Republika Dominikańska/Kostaryka: SCS	100 % 2022
	Awokado	Fairtrade (preferowany), Rainforest Alliance (preferowany), BIO; pochodzenie - Chile/Izrael/Maroko: GLOBALG.A.P. Spring (lub odpowiednik) pochodzenie – Południowa Afryka: SIZA Republika Dominikańska/Kolumbia: SCS	100 % 2022
	Winogrona	Uprawa - Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO, SIZA	2025
Herbata 	Zielona, czarna oraz rooibos	Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO	100 % 2022
	Ziołowa i owocowa	Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO, w przypadku dostępności produktu i standardu certyfikacji	50 % 2022
Sok 	Chłodzony sok pomarańczowy z zagranicy	Fairtrade, Rainforest Alliance, BIO	100 % 2022

* Koniec roku obrotowego

Nasze cele w zakresie surowców

Surowiec	Produkt	Certyfikacja i docelowy poziom redukcji	Termin docelowy*
Drewno/ celuloza	 Opakowania i produkty zawierające celulozę	Preferowany materiał z recyklingu, w przeciwnym razie FSC, jeśli używane jest włókno pierwotne, PEFC w wyjątkowych przypadkach	100% 2020
	Papier kuchenny, ręczniki papierowe i chusteczki higieniczne	Zwiększenie zawartości makulatury (możliwy również papier mieszany)	15 % (asort. stały) 2025
	Węgiel drzewny/ brykiet	Deklaracja: Kraj pochodzenia i rodzaj drewna na opakowaniu	100 % 2021
	Węgiel drzewny/ brykiet	FSC (preferowane), PEFC, Nordic Swan (preferowane, jeśli łańcuch dostaw posiada certyfikat FSC), zakupione w ramach projektu Earthworm	100 % 2025
Kauczuk	 Produkty zawierające kauczuk	Status wolny od wylesiania zapewniony przez system uznany przez GPSNR, WWF, FSC lub Rainforest Alliance. Alternatywa musi weryfikowalnie uwzględniać wytyczne Afi dla systemów monitoringu i weryfikacji M&V.	100% (artykuły Non Food i chemia gospodarcza/ kosmetyki) 2024
	Produkty zawierające kauczuk	Komponent kauczukowy z certyfikatem FSC (preferowany) lub PEFC.	50% (wzrost do 75% do roku 2027) 2024
Plastik	 Opakowania	Redukcja	-30 % 2025
	Opakowania	Redukcja	-35 % 2027
	Opakowania	Zapewnienie maksymalnej możliwości recyklingu	100 % 2025
	Opakowania	Ograniczenie ilości pierwotnego plastiku	-10 % 2025
	Opakowania	Zwiększenie zawartości materiałów pochodzących z recyklingu	25 % 2025
Wołowina	 Wołowina z Ameryki Południowej i innych ryzykownych źródeł	Zapewnienie statusu niepowodującego wylesiania poprzez system uznany przez GRFB lub taki, który w sposób weryfikowalny uwzględnia wytyczne Afi dla systemów pomiaru i weryfikacji M&V	100 % 2024

* Koniec roku obrotowego

Nasze cele w zakresie surowców

Surowiec	Produkt	Certyfikacja i docelowy poziom redukcji		Termin docelowy*
Drób	 Kurczaki brojlery	Z ulepszonych warunków hodowlanych - ze zredukowaną wielkością obsady oraz rasami wolnorosnącymi (asort. stały)	Rozszerzanie oferty	2026
Wiskoza	Tekstyliia, sprzęt	Pochodzące z recyklingu lub certyfikowane: EcoVero z Lenzing, LIVAECO z Birla	100 %	2020
Skóra naturalna	Tekstyliia/buty, sprzęt	Pochodzące z recyklingu lub certyfikowane: Leather Working Group zgodnie ze standardem Gold lub Silver	100 %	2021
Wełna	Tekstyliia	Pochodzące z recyklingu lub certyfikowane: RWS, GCS, SFA, GOTS, GRS, RCS; zakaz wełny angorskiej i muślinu na rzecz wełny merynosów; skóra jagnięca tylko z weryfikacją produktu ubocznego z przemysłu spożywczego	100 %	2022
Pierze	Tekstyliia, sprzęt	Pochodzące z recyklingu lub certyfikowane: DownPass, RDS, GOTS, GRS or RCS; zakaz oskubywania żywcem lub karmienia siłą	100 %	2022
Futro naturalne	Tekstyliia, sprzęt	Używanie futer naturalnych jest zabronione w ramach naszego członkostwa w programie „Fur Free Retailer” (Sklepy wolne od futer).		
Poliester	Tekstyliia	Pochodzące z recyklingu lub certyfikowane: GRS, RCS, RMC, Eucertplast, Blauer Engel, SCS	100 %	2030

* Koniec roku obrotowego

Słownik

Słownik

Accountability Framework initiative (AFi)	Accountability Framework Initiative (AFi) to program współpracy, który promuje ochronę lasów, innych naturalnych ekosystemów i praw człowieka poprzez uczynienie etycznej produkcji oraz handlu standardem. Aby osiągnąć tę kluczową zmianę, AFi promuje i wspiera wdrażanie Accountability Framework, szczegółowego planu definiowania celów, wdrażania środków i raportowania postępów na drodze do etycznych łańcuchów dostaw. Inicjatywa jest prowadzona przez Koalicję AFi, grupę organizacji zajmujących się ochroną środowiska i prawami człowieka z całego świata, które opracowały Ramy Odpowiedzialności i pracują nad wywieraniem pozytywnego wpływu na sektory rolnictwa. ³⁰
Wytyczne operacyjne AFi dotyczące monitorowania i weryfikacji	Wytyczne te zawierają standardy i dobre praktyki w zakresie monitorowania i weryfikacji (M&V) związane ze zobowiązaniami firmy w zakresie tematów objętych Ramami Odpowiedzialności. Koncentrują się one na konsekwencjach środowiskowych i społecznych związanych z produkcją oraz przetwarzaniem surowców. Ogólne wytyczne mają zastosowanie do szerokiej gamy towarów i kontekstów oraz mogą być modyfikowane poprzez opracowanie lub przyjęcie systemów, narzędzi i procesów M&V dostosowanych do kontekstu. ³¹
Bawełna wyprodukowana w Afryce (CmiA)	"Cotton made in Africa" to inicjatywa mająca na celu poprawę społecznych, ekonomicznych i ekologicznych warunków produkcji bawełny w Afryce. Inicjatywa jest wspierana przez Fundację Aid by Trade. Uczestniczące w niej firmy tekstylne wyraźnie wymagają bawełny produkowanej w sposób zrównoważony i sprzedają ją ze znakiem „Cotton made in Africa”. Firmy płacą opłatę licencyjną za znak, która jest reinwestowana w regiony upraw. Dzięki gwarantowanemu zakupowi bawełny, rolnicy są zachęceni do uprawy bawełny w sposób zrównoważony i otrzymują niezawodny dochód. ³²

Donau Soja	Donau Soja jest europejską, wielostronną organizacją członkowską non-profit, która uczestniczy w europejskim planie transformacji białek, ze szczególnym naciskiem na produkcję soi wolnej od GMO. ³³
Fundacja Earthworm	Fundacja Earthworm jest organizacją non-profit, która współpracuje ze swoimi członkami i partnerami w celu przekształcenia łańcuchów wartości w siłę napędową dobrobytu dla społeczności i ekosystemów. Earthworm zapewnia wsparcie w definiowaniu polityk, które określają oczekiwania firm w zakresie ich produktów, a także wsparcie w zakresie przejrzystości, identyfikowalności, zarządzania skargami, monitorowania i weryfikacji. Współpracuje również z dostawcami i wspiera lepsze praktyki w krytycznych regionach zaopatrzenia. ³⁴
Organizacja Ethical Tea Partnership (ETP)	ETP została założona przez grupę firm herbacianych w celu lepszego zrozumienia zagrożeń w łańcuchu dostaw herbaty. ETP jest obecnie globalną organizacją członkowską, która promuje współpracę ze społecznościami lokalnymi, firmami, rządami i społeczeństwem obywatelskim w celu wprowadzania systematycznych zmian w uprawie i produkcji herbaty w perspektywie długoterminowej. ³⁵
Fairtrade	Fairtrade angażuje się w poprawę warunków pracy i życia drobnych rolników i pracowników w krajach Globalnego Południa. Fairtrade uzgadnia stabilne ceny minimalne, w tym premię Fairtrade za projekty współpracy, regulowane warunki pracy i promocję rolnictwa przyjaznego dla środowiska. W 1997 r. organizacje pomocy rozwojowej z różnych krajów połączyły siły, tworząc organizację patronacką FLO (obecnie znaną jako Fairtrade International) i połączyły swoje indywidualne standardy, aby stworzyć jeden wspólny standard. Znak Fairtrade został wprowadzony w 2002 roku. Opiera się on na ogólnych standardach (dla organizacji drobnych rolników, plantacji lub rolników kontraktowych), standardach produktowych, które określają przepisy dotyczące poszczególnych produktów, oraz standardzie handlowym, który zawiera zasady dla handlowców i producentów (w tym przepisy dotyczące metod płatności lub produktów mieszanych). ³⁶

³⁰ Accountability Framework: Home, 2024.

³¹ Accountability Framework: Wytyczne operacyjne dotyczące monitorowania i weryfikacji, 2023.

³² Utopia: Cotton made in Africa: Das steckt hinter der nachhaltigen Baumwolle [Co kryje się za zrównoważoną bawełną?], 2023.

³³ Donau Soja: Organizacja Donau Soja, 2024.

³⁴ Earthworm: O nas, 2024.

³⁵ Ethical Tea Partnership: O nas, 2024.

³⁶ Fairtrade: Czym jest Fairtrade?, 2024.

Słownik

Forest Stewardship Council (FSC)* FSC® została założona w 1993 roku i jest niezależną organizacją, która promuje przyjazne dla środowiska, społecznie korzystne i ekonomicznie opłacalne zarządzanie lasami. Etykieta FSC® identyfikuje zatem produkty z drewna i papieru, które spełniają kryteria takie jak ochrona rdzennych grup, zachowanie różnorodności biologicznej i lasów o wysokiej wartości przyrodniczej lub zakaz stosowania organizmów modyfikowanych genetycznie. FSC® przyznaje różne etykiety w zależności od proporcji certyfikowanej celulozy w produkcie lub wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu.³⁷

*FSC® N001585

German Initiative on Sustainable Cocoa (Niemiecka inicjatywa na rzecz zrównoważonej produkcji kakao) W ramach Niemieckiej Inicjatywy na rzecz Zrównoważonego Kakao, rząd federalny, reprezentowany przez Federalne Ministerstwo Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (BMZ) oraz Federalne Ministerstwo Żywności i Rolnictwa (BMEL), niemiecki przemysł cukierniczy, handel detaliczny żywnością i społeczeństwo obywatelskie połączyły siły. W ramach wielostronnej inicjatywy dążą oni do poprawy warunków życia rolników uprawiających kakao i ich rodzin, zachowania i ochrony zasobów naturalnych i różnorodności biologicznej w krajach uprawy kakao oraz zwiększenia produkcji i sprzedaży kakao certyfikowanego zgodnie ze standardami zrównoważonego rozwoju. Członkowie inicjatywy zobowiązali się do ścisłej współpracy z rządami krajów produkujących kakao.³⁸

Forum for Sustainable Palm Oil (FONAP)

Forum na rzecz Zrównoważonego Oleju Palmowego (FONAP) to wielostronne partnerstwo ponad pięćdziesięciu firm, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, niemieckiego Federalnego Ministerstwa Żywności i Rolnictwa (BMEL) oraz niemieckiego Federalnego Ministerstwa Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (BMZ). Biuro administracyjne FONAP mieści się w Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH [Niemieckie Towarzystwo Współpracy Międzynarodowej]. Celem FONAP jest promowanie zrównoważonych łańcuchów dostaw rolnych, ze szczególnym uwzględnieniem oleju palmowego. Od momentu założenia w 2015 r. FONAP angażuje się w bardziej zrównoważoną uprawę oleju palmowego w krajach pochodzenia. Jego celem jest zwiększenie akceptacji oleju palmowego certyfikowanego jako zrównoważony w żywności, paszy dla zwierząt i produktach chemicznych oraz uwzględnienie i stosowanie praw człowieka w całym łańcuchu dostaw.³⁹

Global Organic Textile Standard (GOTS) (Globalny Standard z Zakresu Tekstyliów Organicznych)

Global Organic Textile Standard (GOTS) został ustanowiony przez międzynarodowe organizacje normalizacyjne opowiadające się za bardziej przyjazną dla środowiska i społecznie odpowiedzialną produkcją tekstyliów. Etykieta wskazuje na weryfikowalny standard społeczny i środowiskowy, który jest jednolicie zdefiniowany na całym świecie. Produkty tekstylne otrzymują etykietę tylko wtedy, gdy składają się w co najmniej 70% z ekologicznie produkowanych włókien naturalnych. Standard oznacza, że cały łańcuch produkcji tekstyliów jest certyfikowany niezależnie. Wszystkie produkty są również identyfikowalne i można je sprawdzić w publicznej bazie danych.⁴⁰

Human rights impact assessment (HRIA)

Ocena wpływu na prawa człowieka (HRIA) to proces stosowany w celu systematycznego identyfikowania, przewidywania i reagowania na potencjalne skutki dla praw człowieka wynikające z działalności gospodarczej, polityki rządowej lub umowy handlowej.⁴¹

³⁷ FSC: Forest Stewardship Council, 2023.

³⁸ German Initiative on Sustainable Cocoa: O nas, 2024.

³⁹ Forum for Sustainable Palm Oil: Portret FONAP, 2024.

⁴⁰ GOTS: Global Organic Textile Standard, 2020.

⁴¹ Duński Instytut Praw Człowieka : Wprowadzenie do oceny wpływu na prawa człowieka, 2023.

Słownik

Supply Chain Act (LkSG)	Niemiecka ustawa o obowiązkach przedsiębiorstw w zakresie należytej staranności w łańcuchach dostaw (LkSG) jest pierwszym (Ustawa o łańcuchu przypadkiem prawnego uregulowania odpowiedzialności dostaw) przedsiębiorstw za przestrzeganie praw człowieka w łańcuchach dostaw. Konkretnie rzecz ujmując, LkSG zobowiązuje przedsiębiorstwa do uwzględniania w swoich łańcuchach dostaw obowiązków należytej staranności związanych z prawami człowieka i ochroną środowiska. Obowiązki, które należy spełnić na mocy tej ustawy, są stopniowane w zależności od rzeczywistych możliwości wywierania wpływu przez firmę, niezależnie od tego, czy jest to jej własny obszar biznesowy, bezpośredni partner kontraktowy, czy pośredni dostawca. Ustawa weszła w życie 01 stycznia 2023 r. i ma zastosowanie do firm zatrudniających co najmniej 3000 pracowników. ⁴³
Monitoring & Verification systems (M&V)	(Systemy monitorowania i weryfikacji) Systemy monitorowania i weryfikacji to strategie zwalczania wylesiania, przekształcania lasów i naruszeń praw człowieka w łańcuchach dostaw. Monitorowanie to ciągłe gromadzenie danych w celu oceny i dokumentowania postępów, wydajności i zgodności. Systemy monitorowania umożliwiają firmom kontrolowanie i śledzenie wyników ich działań biznesowych oraz łańcuchów dostaw pod kątem ich własnych celów i innych zobowiązań rynkowych, prawnych lub regulacyjnych. Weryfikacja jest ważna dla oceny i walidacji zgodności oraz wyników w odniesieniu do wolności od wylesiania i przekształcania oraz ochrony praw człowieka. Jest ona wykorzystywana do walidacji wyników monitorowania w celu zapewnienia, że informacje te są wiarygodne. Weryfikacja powinna być przeprowadzana za pomocą niezależnego i przejrzystego procesu zewnętrznego. ⁴⁴
Chemia gospodarcza	Kosmetyki, detergenty, środki czyszczące, karma dla zwierząt domowych, papier, folia, produkty higieniczne, tytoń, artykuły gospodarstwa domowego (baterie, węgiel drzewny, świece, zapalniczki, smary, torby na zakupy).
Artykuły niespożywcze	Tekstylia i sprzęt

Organic Content Standard (OCS)	Organic Content Standard (OCS) to międzynarodowy dobrowolny standard, który umożliwia sprawdzanie łańcuchów dostaw pod kątem materiałów pochodzących od firm posiadających certyfikaty zgodności z uznanymi krajowymi standardami ekologicznymi. Standard ten jest wykorzystywany do weryfikacji ekologicznie uprawianych surowców od gospodarstwa rolnego aż po produkt końcowy. Poszczególne lokalizacje są certyfikowane przez niezależne zewnętrzne jednostki certyfikujące w ramach corocznych audytów. Materiał jest śledzony od plantacji aż po produkt końcowy zgodnie z wymogami standardu Giełdy Tekstyliów Content Claim Standard (CCS). ⁴⁵
Inne tereny zalesione	Inne grunty zalesione to grunty z zadrzewieniem wynoszącym 5-10 % drzew, które mogą osiągnąć wysokość 5 m; lub piętro koron drzew wynoszące ponad 10 %, jeśli uwzględnia się mniejsze drzewa, krzewy i krzaki. ⁴⁶
Program for the Endorsement of Forest Certification Schemes (PEFC)	(Program zatwierdzania systemów certyfikacji leśnej) PEFC to największy na świecie niezależny system certyfikacji zrównoważonego leśnictwa. Produkty z drewna i papieru z etykietą PEFC pochodzą z lasów zrównoważonych pod względem środowiskowym, ekonomicznym i społecznym. ⁴⁷
Rozwiązanie ProTerra MRV	Standard ProTerra MRV zapewnia systematyczne podejście do oceny i weryfikacji zobowiązań organizacji w zakresie należytej staranności oraz wspiera raportowanie w zakresie należytej staranności łańcucha dostaw i aspektów zapobiegających wylesianiu. Opiera się on na przeglądzie systemu zarządzania firmy pod kątem zgodności z wymogami zrównoważonego rozwoju w jej łańcuchu dostaw poprzez audyty przeprowadzane przez niezależne strony trzecie. Podmioty gospodarcze, które są weryfikowane zgodnie z tym standardem, zobowiązują się do rozwijania ekonomicznie i środowiskowo zrównoważonego i społecznie odpowiedzialnego łańcucha dostaw. ⁴⁸

⁴³ Niemiecki Federalny Urząd ds. Gospodarczych i Kontroli Eksportu : Das Lieferkettensorgfaltspflichtengesetz im Überblick [Omówienie ustawy o łańcuchu dostaw], 2024.

⁴⁴ Ramy odpowiedzialności: Monitorowanie i weryfikacja, 2023.

⁴⁵ Giełda tekstyliów: Organic Content Standard, 2023.

⁴⁶ Program oceny zasobów leśnych : 2.3 Inne tereny zalesione, 2024.

⁴⁷ PEFC: Czym jest PEFC?, 2024.

⁴⁸ Fundacja ProTerra : Standard monitorowania i weryfikacji (MRV) ProTerra i europejskie rozporządzenie w sprawie towarów niepowodujących wylesiania, 2024.

Słownik

Rainforest Alliance (RA) Organizacja Rainforest Alliance (RA) została założona w 1987 roku i jest zaangażowana w utrzymanie bioróżnorodności oraz promowanie ekologicznie zrównoważonych i społecznie sprawiedliwych praktyk w rolnictwie oraz leśnictwie w ponad 60 krajach. Przyznaje swój znak konsumencki, przedstawiający zieloną żabę, na podstawie standardu zrównoważonego rolnictwa Rainforest Alliance. Kryją się za tym kryteria dotyczące praw człowieka, takie jak dostęp do edukacji lub zakaz pracy dzieci, a także standardy środowiskowe, takie jak ochrona wody i różnorodności biologicznej. W 2018 r. RA połączyła się z programem certyfikacji UTZ.⁴⁹

Responsible Commodities Facility (RCF) Responsible Commodities Facility (RCF) to inicjatywa mająca na celu promowanie produkcji i handlu pozyskiwaną odpowiedzialnie soją w Brazylii poprzez stworzenie zrównoważonego finansowo narzędzia, które stanowi zachętę dla rolników i pomaga zaspokoić rosnące międzynarodowe zapotrzebowanie na łańcuchy dostaw bez wylesiania.⁵⁰

Roundtable of Sustainable Palm Oil (RSPO) RSPO to globalna organizacja, która została utworzona w 2004 roku przez członków-założycieli, w tym WWF, na rzecz bardziej zrównoważonego przemysłu oleju palmowego. Od tego czasu organizacja opracowała zestaw kryteriów środowiskowych i społecznych, które firmy muszą spełnić, aby produkować olej palmowy z certyfikatem RSPO. Środki te pomagają zminimalizować negatywny wpływ produkcji oleju palmowego na lokalne środowisko, dziką przyrodę i społeczność.⁵¹

Round Table on Responsible Soy Association (RTRS) Założone w 2006 roku w Zurychu w Szwajcarii, RTRS – Stowarzyszenie Round Table on Responsible Soy - jest organizacją non-profit, która promuje wzrost produkcji, handlu i wykorzystania wytwarzanej odpowiedzialnie soi. RTRS współpracuje z różnymi uczestnikami łańcucha wartości soi, od produkcji po konsumpcję. Współpraca ta jest osiągnięta poprzez globalną platformę dla wielostronnego dialogu na temat odpowiedzialnie produkowanej soi oraz rozwój, wdrażanie i weryfikację globalnego standardu certyfikacji.⁵²

Save the Children Save the Children to najstarsza i największa niezależna organizacja zajmująca się prawami dzieci na świecie. W Niemczech i około 120 innych krajach niestrudzenie pracuje nad tym, aby dzieci mogły bezpiecznie i zdrowo dorastać i uczyć się - nawet w czasach kryzysu.⁵³

Sustainable Rice Platform (SRP) Platforma SRP została zainicjowana w 2011 roku przez Program Środowiskowy ONZ (UNEP) i Międzynarodowy Instytut Badań nad Ryżem (IRRI), a także partnerów badawczych i partnerów z sektora prywatnego. SRP to globalny sojusz wielu zainteresowanych stron z ponad 100 członkami instytucjonalnymi, którzy są zaangażowani w poprawę warunków życia drobnych rolników, zmniejszenie społecznego, środowiskowego i klimatycznego śladu produkcji ryżu oraz ułatwienie akceptacji rynkowej ryżu produkowanego w sposób zrównoważony. W 2015 roku SRP wprowadziło pierwszy na świecie dobrowolny standard zrównoważonej uprawy ryżu.⁵⁴

Textile Partnership Jako inicjatywa wielopodmiotowa, Partnerstwo Tekstylne skupia wszystkie istotne podmioty w sektorze tekstylnym, tj. firmy, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, organizacje standardowe, związki zawodowe i rząd niemiecki. Inicjatywa obejmuje wspólne podejście do opracowywania rozwiązań mających na celu sprostanie wyzwaniom społecznym i środowiskowym w globalnych łańcuchach dostaw tekstyliów.⁵⁵

WWF Water and Biodiversity Filter Jako inicjatywa wielopodmiotowa, Partnerstwo Tekstylne skupia wszystkie istotne podmioty w sektorze tekstylnym, tj. firmy, stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, organizacje standardowe, związki zawodowe i rząd niemiecki. Inicjatywa obejmuje wspólne podejście do opracowywania rozwiązań mających na celu sprostanie wyzwaniom społecznym i środowiskowym w globalnych łańcuchach dostaw tekstyliów.⁵⁶

⁴⁹ Rainforest Alliance: O nas, 2023.

⁵⁰ Zrównoważone zarządzanie inwestycjami : Responsible Commodities Facility, 2024.

⁵¹ RSPO: Kim jesteśmy, 2024.

⁵² RTRS: O RTRS, 2024.

⁵³ Save the Children: O nas, 2024.

⁵⁴ Sustainable Rice Platform: O nas, 2024.

⁵⁵ Partnership for Sustainable Textiles: Profil Partnerstwa, 2024.

⁵⁶ WWF: WWF Pakiet filtrów ryzyka, 2024.

Słownik

Metodologia ZDC Metodologia ZDC (Zero Deforestation and Conversion – Zerowego Wylesiania i Przekształcania) opracowana przez organizację pozarządową Earthworm to protokół weryfikacji ryzyka wylesiania/przekształcania lasów w łańcuchu dostaw soi. Sprawdza on, czy fizyczny przepływ soi spełnia kryteria metodologii ZDC, od obszaru uprawy do statku towarowego. Po 01 stycznia 2020 r. nie może dojść do przypadków wylesiania ani przekształcania naturalnych ekosystemów, zarówno legalnych, jak i nielegalnych. Metodologia ZDC służy jako zobowiązanie dla handlowców, śledzi kruszarki soi, przepływ soi z poziomu ładunku do społeczności zakupowych, ocenia informacje i ostatecznie kompletuje ładunek po zweryfikowaniu, że pochodzenie jest wolne od wylesiania.⁵⁷

---

⁵⁷ Earthworm: Metodologia zerowego wylesiania i przekształcania lasów, 2022.

Źródła

Źródła

Accountability Framework:

Home

<https://accountability-framework.org/>
(stan na: 2024)

Accountability Framework:

Monitoring & Verification

https://accountability-framework.org/fileadmin/uploads/afi/Documents/Topic_Summaries/TS_Monitoring_Verification.pdf
(publikacja: 2023)

Accountability Framework:

Operational Guidance on Monitoring and Verification

<https://accountability-framework.org/use-the-accountability-framework/operational-guidance/>
(stan na: 2024)

German Federal Office for Economic Affairs and Export Control (BAFA):

Das Lieferkettensorgfaltspflichtengesetz im Überblick [An overview of the Supply Chain Act]

https://www.bafa.de/DE/Lieferketten/Ueberblick/ueberblick_node.html#doc1469782bodyText2
(stan na: 2024)

Partnership for Sustainable Textiles:

Partnership Profile

<https://www.textilbuendnis.com/>
(stan: 2024)

CMIA:

World Cotton Day

<https://cottonmadeinafrica.org/news/impact-studie/>
(publikacja: 2021)

Donau Soja:

The Donau Soja Organization

<https://www.donausoja.org/de/organisation/>
(stan na: 2024)

Earthworm:

Zero Deforestation and Conversion (ZDC) Methodology

<https://www.earthworm.org/pages/zero-deforestation-conversion-methodology>
(stan na: 2024)

Earthworm:

About Us

<https://www.earthworm.org/about-us>
(stan na: 2024)

Ethical Tea Partnership:

About Us

<https://etp-global.org/about-us/>
(stan na: 2024)

Fairtrade Deutschland:

Geschlechtergerechtigkeit im Fokus [Gender equity in focus]

<https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade/arbeitsschwerpunkte/geschlechtergerechtigkeit>
(stan na: 2024)

Fairtrade:

Fairtrade Kakao [Fairtrade cocoa]

<https://www.fairtrade-deutschland.de/produkte/kakao/hintergrund-fairtrade-kakao>
(stan na: 2021)

Fairtrade:

Was ist Fairtrade? [What is Fairtrade?]

<https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade>
(stan na: 2024)

FAO:

Ending Extreme Poverty in Rural Areas

<https://www.fao.org/3/CA1908EN/ca1908en.pdf>
(stan na: 2018)

Fibre2Fashion:

Fashionable fabrics leading to deforestation

<https://www.fibre2fashion.com/industry-article/7365/fashionable-fabrics-leading-to-deforestation>
(publikacja: 2014)

German Initiative on Sustainable Cocoa:

About us

<https://www.kakaoforum.de/ueber-uns/das-forum-nachhaltiger-kakao/>
(wersja: 2024)

Forum for Sustainable Palm Oil:

Portrait FONAP

<https://forumpalmoel.org/portrait-fonap/>
(stan na: 2024)

Forum for Sustainable Palm Oil:

Certification of palm oil

<https://forumpalmoel.org/zertifizierung/>
(stan na: 2024)

Źródła

FSC:
Forest Stewardship Council
<https://www.fsc-deutschland.de/de-de/der-fscr>
(stan na: 2023)

GOTS:
Global Organic Textile Standard
https://global-standard.org/images/resource-library/documents/standard-and-manual/GOTS_Version_6.0_DE.pdf
(stan na: 2020)

Greenpeace:
Landwirtschaft und Klima [Agriculture and climate]
<https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf>
(publikacja: 2008)

Greenpeace:
Palm oil
<https://www.greenpeace.org.uk/challenges/palm-oil/>
(stan na: 2024)

INA:
INA expertise on agricultural commodities
<https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/ueber-ina/rohstoffexpertise>
(stan na: 2024)

INC:
Crop Reports
<https://inc.nutfruit.org/category/news/crop-reports/>
(publikacja: 2023)

Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains:
Factsheet
https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/fileadmin/INA/Ueber_die_Initiative/Factsheet_INA_GIZ_en.pdf
(publikacja: 2019)

Initiative for Sustainable Agricultural Supply Chains:
About INA
<https://www.nachhaltige-agrarlieferketten.org/ueber-ina>
(stan na: 2024)

Mukhopadhyay & Mondal:
Cultivation, Improvement, and Environmental Impacts of Tea
<https://oxfordre.com/environmentalscience/display/10.1093/acrefore/9780199389414.001.0001/acrefore-9780199389414-e-373>
(publikacja: 2017)

Nature Communications:
Sustainable intensification for a larger global rice bowl
<https://www.nature.com/articles/s41467-021-27424-z>
(publikacja: 2021)

Nature Plans:
The environmental impacts of palm oil in context
<https://www.nature.com/articles/s41477-020-00813-w#citeas>
(publikacja: 2020)

Our World in Data:
Forests and Deforestation
<https://ourworldindata.org/drivers-of-deforestation#is-our-appetite-for-soy-driving-deforestation-in-the-amazon>
(stan na: 2021)

Panhuyzen & de Vries:
Coffee Barometer
https://coffeebarometer.org/documents_resources/coffee_barometer_2023.pdf
(publikacja: 2023)

PEFC:
Was ist PEFC [What is PEFC]?
<https://www.pefc.de/pefc-siegel/>
(stan na: 2024)

ProTerra Foundation:
ProTerra Monitoring and Verification (MRV) Standard and the European Regulation on deforestation-free commodities
<https://www.proterrafoundation.org/news/proterra-monitoring-and-verification-mrv-standard-and-the-european-regulation-on-deforestation-free-commodities1/>
(stan na: 2024)

Rainforest Alliance:
About the Rainforest Alliance
<https://www.rainforest-alliance.org/de/uber-uns/>
(stan na: 2023)

RSPO:
Who we are
<https://rspo.org/who-we-are/>
(stan na: 2024)

RTRS:
About RTRS
<https://responsiblesoy.org/?lang=en>
(stan na 2024)

Źródła

Save the Children:

About us

<https://www.savethechildren.de/informieren/ueber-uns/>

(stan na: 2024)

SRF:

Klimawandel bedroht den Reisanbau [Climate change threatens rice cultivation]

[https://www.srf.ch/news/international/grundnahrungsmittel-reis-klimawandel-](https://www.srf.ch/news/international/grundnahrungsmittel-reis-klimawandel-bedroht-den-reisanbau)

[bedroht-den-reisanbau](https://www.srf.ch/news/international/grundnahrungsmittel-reis-klimawandel-bedroht-den-reisanbau)

(publikacja: 2023).

Statista: Production of tree nuts worldwide from 2008/2009 to 2022/2023

<https://www.statista.com/statistics/1030933/tree-nut-global-production/>

(publikacja: 2023)

Statista:

Tea production worldwide from 2006-2022

[https://www.statista.com/statistics/264188/production-of-tea-by-main-producing-](https://www.statista.com/statistics/264188/production-of-tea-by-main-producing-countries-since-2006/)

[countries-since-2006/](https://www.statista.com/statistics/264188/production-of-tea-by-main-producing-countries-since-2006/)

(publikacja: 2024)

Sustainable Investment Management:

Responsible Commodities Facility

<https://sim.finance/responsible-commodities-facility/>

(stan na: 2024)

Sustainable Rice Platform:

About Us

<https://sustainablerice.org/about-us/>

(stan na: 2024)

Sustainable Rice Platform:

About Rice

<https://sustainablerice.org/about-rice/>

(stan na: 2024)

Textile Exchange:

Organic Content Standard

<https://textileexchange.org/standards/organic-content-standard/>

(stan na: 2023)

The Danish Institute for Human Rights:

Introduction to human rights impact assessment

[https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-](https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-guidance-toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment)

[toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment](https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-guidance-toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment)

(stan na: 2023)

The Forest Resources Assessment Programme:

2.3 Other wooded land

https://www.fao.org/4/ad665e/ad665e03.htm#P210_10728

(stan na: 2024)

Umweltbundesamt [German environment agency]:

Globale Landflächen und Biomasse [Global land areas and biomass]

[https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/479/publikationen/glob-](https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/479/publikationen/globale_landflaechen_biomasse_bf_klein.pdf)

[ale_landflaechen_biomasse_bf_klein.pdf](https://www.umweltbundesamt.de/sites/default/files/medien/479/publikationen/globale_landflaechen_biomasse_bf_klein.pdf)

(publikacja: 2013)

US Department of State:

2020 Trafficking in Persons Report

<https://www.state.gov/reports/2020-trafficking-in-persons-report/>

(publikacja: 2020)

Utopia:

Cotton made in Africa: Das steckt hinter der nachhaltigen Baumwolle [What is behind sustainable cotton]

[https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/)

[baumwolle/](https://utopia.de/ratgeber/cotton-made-in-africa-das-steckt-hinter-der-nachhaltigen-baumwolle/)

(stan na: 2023)

Voice Network:

Cocoa Barometer

<https://voicenetwork.cc/wp-content/uploads/2020/12/2020-Cocoa-Barometer.pdf>

(stan na: 2020)

WWF:

8 Things to know about Palm Oil

<https://www.wwf.org.uk/updates/8-things-know-about-palm-oil>

(stan na: 2024)

WWF:

Entwaldungs- und umwandlungsfreie Lieferketten [Supply chains free from deforestation and conversion]

[https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Amazonas/WWF-Studie-](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Amazonas/WWF-Studie-Entwaldungs-und-umwandlungsfreie-Lieferketten.pdf)

[Entwaldungs-und-umwandlungsfreie-Lieferketten.pdf](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Amazonas/WWF-Studie-Entwaldungs-und-umwandlungsfreie-Lieferketten.pdf)

(publikacja: 2022)

WWF:

Wasserverbrauch und Wasserknappheit [Water consumption and water scarcity]

[https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf)

[Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf](https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf)

(stan na: 2021)

Źródła

WWF:

Cocoa

https://wwf.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/cocoa/#:~:text=Cocoa%20%7C%20WWF&text=Everyone%20loves%20chocolate%20%2D%20and%20demand,and%20on%20the%20world%27s%20forests

(stan na: 2024)

WWF:

Soja als Futtermittel [Soy as feed]

<https://www.wwf.de/themen-projekte/landwirtschaft/produkte-aus-der-landwirtschaft/soja/soja-als-futtermittel>

(stan na: 2024)

WWF:

Palm oil

<https://www.worldwildlife.org/industries/palm-oil>

(stan na: 2024)

WWF:

WWF Risk Filter Suite

<https://riskfilter.org/>

(stan na: 2024)

Źródła fotografii

Zdjęcie na okładce : Adobe Stock_192266241

Strona 2, 31: Adobe Stock_353663122

Strona 14: Adobe Stock_350304897

Strona 15: Adobe Stock_827607028

Strona 16: Adobe Stock_458462178

Strona 18, 19: Adobe Stock_59970020

Strona 20: Adobe Stock_619264996

Strona 21: Adobe Stock_333211929

Strona 22: Adobe Stock_92027264

Strona 24: Adobe Stock_293135498

Strona 25: Adobe Stock_6437597

Strona 27: Adobe Stock_90388698

Strona 29: Adobe Stock_179337284

Kontakt

Lidl Polska sp. z o. o.
ul. Poznańska 48
62-080 Jankowice, Tarnowo
Podgórne

Więcej informacji na temat CSR

<https://www.lidl.pl/>
<https://kimjestesmy.lidl.pl/zrownowazony-rozwoj>

Informacja o prawach autorskich

Treść niniejszego dokumentu (w tym tekst, obrazy, zdjęcia, logo itp.) oraz sam dokument są chronione prawem autorskim. Niniejszy dokument i/lub jego treść nie mogą być ujawniane, modyfikowane, publikowane, tłumaczone ani powielane bez pisemnej zgody Lidl.

Uwaga dotycząca używania języka związanego z płcią

Należy pamiętać, że wszelka terminologia związana z płcią użyta w niniejszym dokumencie powinna być rozumiana jako odnosząca się do osób wszystkich płci. Wszelka terminologia związana z płcią została użyta ze względu na zwięzłość i bez zamierzonego uprzedzenia.

Lidl Polska sp. z o. o.
ul. Poznańska 48
62-080 Jankowice, Tarnowo Podgórne